

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

**Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно) перша
англійська)**

кафедра англійської мови

Концепт CONFLICT в сучасному англомовному мас-медіа дискурсі

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконала:

студентка 6 курсу, 601 групи

Зайдел Ірина Іванівна

Керівник:

кандидат філологічних наук,

доцент **Бешлей О. В.**

До захисту допущено

на засіданні кафедри

протокол № _____ від _____ 2023 р.

Зав. кафедрою _____ проф. Єсипенко Н. Г.

Чернівці – 2023

АНОТАЦІЯ

ЗАЙДЕЛ, Ірина. 2023. Концепт CONFLICT в сучасному англomовному мас-медіа дискурсі. [Магістерська робота]. – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Факультет іноземних мов. / Філологічний факультет. Кафедра англійської мови. – Науковий керівник: канд. наук, доцент Бешлей Ольга. Чернівці: ЧНУ 2023. 82 с.

Протягом останніх років конфлікт став невід’ємним елементом людської діяльності і досліджується з точки зору таких наук як: філософія, психологія, соціологія. Проблеми конфліктів і конфліктних ситуацій завжди цікавили вчених, тому зросла кількість запитів дослідження концепту CONFLICT і в мас-медійному дискурсі. Мас-медіа дискурс є важливим елементом сучасного інформаційного суспільства, він допомагає розуміти, як формується громадська думка та як може відбуватися вплив на громадян. Таким чином, метою цього дослідження є характеристика та опрацювання теоретичного матеріалу концепту CONFLICT, з опорою на сучасному англomовному мас – медіа дискурсі, та проведення комплексного дослідження метафоричної репрезентації та сфери актуалізації концепту конфлікт у англomовному дискурсі. Зокрема, основними завданнями цієї роботи є дослідити конфлікт з точки зору філософії, психології та соціології, висвітлити матеріали та методи дослідження, дослідити використання метафоричної репрезентації конфлікту і перевірити актуальність концепту конфлікт у англomовному мас- медійному дискурсі. Дослідження складається із трьох частин. Частина 1 включає теоретичні основи дослідження, було встановлено які саме лінгвістичні підходи та методи дослідження концептів існують і яким чином досліджується концепт CONFLICT також було досліджено медіа дискурс як середовище функціонування лінгвістичних явищ. У частині 2 представлено дослідження американського мас-медійного дискурсу, а саме метафоричну репрезентацію концепту конфлікт та сфери актуалізації даного концепту. У частині 3

представлено дослідження британського мас-медійного дискурсу, а саме метафоричну репрезентацію концепту конфлікт та сфери актуалізації даного концепту. Роботу завершують загальні висновки дослідження.

Ключові слова: концепт, конфлікт, мас-медіа дискурс, американський дискурс, британський дискурс.

ABSTRACT

ZAIDEL, Iryna. 2023. The concept of CONFLICT in modern English-language mass media discourse. [Master thesis]. - Chernivtsi National University named after Yury Fedkovich. Faculty of Foreign Languages. / Faculty of Philology. Department of English. - Research supervisor: candidate. Sciences, Docent Beshley Olga. Chernivtsi: ChNU 2023. 82 p.

In recent years, conflict has become an integral element of human activity and is studied from the point of view of such sciences as: philosophy, psychology, sociology. The problems of conflicts and conflict situations have always interested scientists, therefore the number of research requests for the CONFLICT concept has increased in the mass media discourse as well. Mass media discourse is an important element of the modern information society, it helps to understand how public opinion is formed and how citizens can be influenced. Thus, the purpose of this study is to characterize and elaborate the theoretical material of the CONFLICT concept, based on the modern English-language mass media discourse, and to conduct a comprehensive study of metaphorical representation and the sphere of actualization of the concept of conflict in the English-language discourse. In particular, the main tasks of this work are to investigate the conflict from the point of view of philosophy, psychology and sociology, to highlight the materials and methods of research, to investigate the use of metaphorical representation of the conflict and to check the relevance of the concept of conflict in the English-language mass media discourse. The study consists of three parts. Part 1 includes the theoretical foundations of the study, it was determined what linguistic approaches and methods of concept research exist and how the CONFLICT concept is researched, media discourse as an environment for the functioning of linguistic phenomena was also investigated. Part 2 presents a study of the American mass media discourse, namely the metaphorical representation of the concept of conflict and the areas of actualization of this concept. Part 3 presents a study of the British mass media discourse, namely the

metaphorical representation of the concept of conflict and the areas of actualization of this concept. The work is completed by the general conclusions of the study.

Key words: concept, conflict, mass media discourse, American discourse, British discourse.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

(підпис) _____ І. І. Зайдел

ЗМІСТ

Вступ	9
Розділ 1. Теоретико методологічні засади дослідження концепту конфлікту. Конфлікт у сучасному англомовному медіа дискурсу..	19
1.1 Дослідження конфлікту з точки зору філософії, психології, соціології.....	19
1.2 Сучасні лінгвістичні підходи та методи дослідження концептів.....	30
1.3 Особливості дослідження медіа дискурсу як середовище функціонування лінгвістичних явищ.....	39
Розділ 2. Американський медіа дискурс.....	47
2.1 Метафорична репрезентація концепту конфлікт у американському медіа дискурсі.....	47
2.2 Сфери актуалізації концепту конфлікт у американському дискурсі.....	55
Розділ 3. Британський медіа дискурс.....	62
3.1 Метафорична репрезентація концепту конфлікт у британському медіа дискурсі.	62
3.2 Сфери актуалізації концепту конфлікт у британському дискурсі.....	67
Висновки.....	76
Список використаних джерел.....	78

Список ілюстративного матеріалу	82
---------------------------------------	----

ВСТУП

Актуальність дослідження: У зв'язку зі швидкими змінами, що відбуваються в сучасному світі - конфлікт стає невід'ємним елементом людської діяльності. У ХХ столітті почала розвиватися наука про конфлікт, але проблеми конфліктів і конфліктних ситуацій завжди цікавили науковців. У зв'язку з цим ведуться дослідження концепту CONFLICT в руслі англomовного мас-медіа дискурсі, а саме в американському та британському.

Багатовимірність, цілісність, універсальність, стабільність, етнокультурна маркованість, вербалізація є основними атрибутами ідеї CONFLICT. Ці характеристики призводять до появи ідеї конфлікту як національно відмінного ментального утворення, планом мовного вираження якого є сукупність мовних одиниць, що переважають у його описі, а планом змісту є сукупність знань про виникнення конфлікту.

У результаті концепт CONFLICT має складну семантичну структуру, яка є впорядкованою сукупністю кількох атрибутів, кожен з яких надає конкретні деталі конфліктних явищ. А саме:

- конфлікт як антагоністична форма соціальних взаємовідношень людей;
- конфлікт як війна, збройне зіткнення;
- конфлікт як психічний стан внутрішньої кризи, боротьби;
- конфлікт як конфліктний дискурс, сварка, суперечка;
- конфлікт як форма буття;
- конфлікт як принцип організації художнього твору;
- конфлікт як фізичне зіткнення об'єктів.

Не зважаючи на яскраво виражену негативно-оцінну складову, концепт конфлікт є важливим елементом картини світу всього суспільства.

Проте, не можна стверджувати, що концепт CONFLICT повністю досліджений і всі прогалини закриті. Багато питань потребують подальшого

всебічного вивчення, і, зокрема, актуальним є конфлікт у сучасному мас-медіа дискурсі.

Дане дослідження виконується за допомогою таких методів, як:

- Ситуативний підхід. Передбачає вибір як одиниці аналізу конфліктної взаємодії конфліктної ситуації, що має певні часові та просторові межі, а також ґрунтовний набір змістових характеристик конфлікту. Він є описовою, динамічною моделлю конфлікту.
- Статистичний метод. Сприяє вивченню багатьох випадків і дає змогу завдяки отриманим статистичним даним встановити закономірності, взаємозалежності, допомагає зробити узагальнення.

Теоретична база дослідження: Праці найбільш відомих теоретиків з психоаналізу З.Фрейд, К.Юнг, Е.Берн були присвячені проблемі конфліктності. Оригінальне уявлення про людський конфлікт було розроблено австрійським психологом і засновником школи психоаналізу Зигмундом Фрейдом (1856–1939), який також заклав основу психодинамічного підходу до вивчення конфлікту. Карл-Густаф Юнг (1875–1961), швейцарський психолог і творець аналітичної психології, створив теорію про наявність колективного несвідомого та запропонував типологію особистісних рис, які здебільшого пояснювали, як людина буде поводитись у суперечці. У 1960-х роках були опубліковані праці американського психотерапевта Еріка Берна (1902–1970), який розробив теорію транзактного аналізу. А також класики конфліктології Р.Дарендорфа, Л.Козера та їхні послідовники: Р.Дарендорф, Дж.Тернер, М. Амстуті, серед них ще є дослідники з України А.І. Берлах, Л.М.Герімова, Г.Г.Ложкін, М.В. Примуш, Т.Т.Яхно, С.С.Яремчук та ін.

Дослідники, які обговорюють складність концептуального аналізу як методу, включають Ю. С. Степанов, С.Х. Ляпін, С. Г. Воркачов, В. І. Карасик, В. А. Маслова, М. В. Пименова, З. Д. О. М. Єрмолаєва, Ю. А. Стернін, Попова та ін.

Теун ван Дейк та З. Харріс розглядають дискурс як пов'язану мову в усній та письмовій формі, в якій чітко проявляється фактор взаємодії відправника та одержувача повідомлення. У. Маас, З. Єгер, Ю. Лінк, Ю. Хабермас, Р. Водак - дискурс розглядається як мовний вираз певної суспільної практики, упорядковане та систематизоване особливим чином використання мови, за якою стоїть ідеологічно та історично обумовлена ментальність.

Такі відомі експерти, як Мартін Монтгомері та Теун ван Дейк, Ала Белл, Норман Фейєрклаф, Роберт Фаулер, розглядали тексти масової інформації з погляду різних шкіл і напрямів.

Мета дослідження: Метою даного дипломного дослідження є характеристика та опрацювання теоретичного матеріалу концепту CONFLICT, з опорою на сучасному англомовному мас – медіа дискурсі, та проведення комплексного дослідження з використанням сучасних методів для виявлення метафоричної репрезентації та сфери актуалізації концепту конфлікт у англомовному дискурсі. Виходячи з поставленої мети в даній дипломній роботі, до виконання впливають наступні завдання:

- дослідити конфлікт з точки зору філософії, психології та соціології;
- описати сучасні лінгвістичні підходи концептів;
- охарактеризувати методи дослідження концептів;
- висвітлити особливості дослідження медіа дискурсу, як середовище функціонування лінгвістичних явищ;
- висвітлити матеріали та методи дослідження;
- дослідити використання метафоричної репрезентації конфлікту;
- перевірити актуальність концепту конфлікт у англомовному мас-медійному дискурсі.

Предмет дослідження: Предметом даного дипломного дослідження є когнітивні метафори в сучасному англомовному дискурсі.

Об'єкт дослідження: Об'єктом даного дипломного дослідження є сам концепт CONFLICT в сучасному англomовному мас-медіа дискурсі.

Матеріали дослідження: Для проведення даного дипломного дослідження мною було використано наукові праці, наукові посібники, енциклопедія та статті різних журналів та газет. Серед таких слід виділити наукову працю Петрінко В.С. «Конфліктологія» в якій автор описує становлення, аналіз і розвиток конфлікту.

Методи дослідження: Для написання даної наукової роботи мною було використано метод наукового аналізу, ситуативний підхід та статистичний метод. За допомогою представлених та використаних нами методів, мною було проведено комплексне дослідження та сформовано основні елементи даного наукового дослідження.

В першому розділі даної наукової роботі мною було використано метод науково-методичного дослідження, за допомогою якого мною було опрацьовано теоретичну базу дослідження, науковий матеріал провідних науковців та сформовано в представлений мною перший розділ. Також в даному першому розділі я використовувала ситуативний підхід, за допомогою якого мною було систематизовано опрацьований матеріал та викладено в послідовності дослідження.

В другому розділі даної наукової роботі мною було використано метод аналізу та статистичний метод, за допомогою яких мною було проведено порівняльний аналіз досліджуваних нами питань, сформовано власні висновки та інтерпретовано отримані результати аналізу з дипломного дослідження.

В третьому розділі даного дипломного дослідження було використано статистичний метод і на основі використаних методів мною було сформовано власні висновки з предмету дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів: Наукова новизна полягає в проведенні комплексного практичного дослідження з використанням сучасних методів та матеріалів в контексті вивчення концепту CONFLICT в сучасному англomовному мас – медіа дискурсі, виявлено та представлено основні результати дослідження, на основі яких сформовано власні висновки з предмету дослідження.

Теоретичне значення дослідження: Полягає в проведенні комплексного аналізу теоретичного матеріалу та наукових праць науковців, виявлено основні елементи сучасних методик, запропонованих науковцями в процесі вивчення концепту CONFLICT в сучасному англomовному мас – медіа дискурсі.

Практичне значення дослідження: Полягає у проведенні практичного дослідження, проведеного за допомогою аналізу статей, та виявленні основних результатів проведеного дослідження та представлення сфер актуалізації концепту конфлікт в англomовному дискурсі.

Структура роботи: Дана дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

INTRODUCTION

Relevance of the research: In connection with the rapid changes taking place in the modern world, conflict is becoming an integral element of human activity. The science of conflict arose quite recently - in the twentieth century, but the problems of conflicts and conflict situations have always interested scientists. In this regard, studies of the CONFLICT concept are being conducted in the direction of the English-language mass media discourse, namely in the American and British ones.

The main characteristics of the CONFLICT concept are: multidimensionality, integrity, universality, constancy, ethnocultural marking and verbalization. On the basis of these features, the CONFLICT concept appears as a nationally specific mental formation, the plan of content of which is the entire body of knowledge about the phenomenon of conflict, and the plan of linguistic expression is the set of linguistic units that dominate its description.

And so the CONFLICT concept has a complex semantic structure, which is an ordered set of various characteristics, each of which contains certain information about the conflict phenomenon. Namely:

- conflict as an antagonistic form of social relations of people;
- conflict as war, armed conflict;
- conflict as a mental state of internal crisis, struggle;
- conflict as conflict discourse, quarrel, dispute;
- conflict as a form of being;
- conflict as a principle of the organization of an artistic work;
- conflict as a physical collision of objects.

Despite the pronounced negative-evaluative component, the concept of conflict is an important element of the world picture of the entire society.

However, it cannot be claimed that the CONFLICT concept has been fully explored and all the gaps have been closed. Many issues require further comprehensive study, and, in particular, the conflict in the modern mass media discourse is relevant.

This research is carried out using such methods as:

- Situational approach. It involves the selection as a unit of analysis of the conflict interaction of a conflict situation that has certain temporal and spatial boundaries, as well as a thorough set of content characteristics of the conflict. It is a descriptive, dynamic model of conflict.

- Statistical method. Facilitates the study of many cases and makes it possible, thanks to the obtained statistical data, to establish regularities, interdependencies, helps to make generalizations.

The theoretical base of the research: The works of the most famous theorists in psychoanalysis Z. Freud, K. Jung, E. Bern were devoted to the problem of conflict. The founder of the school of psychoanalysis, the Austrian psychologist Sigmund Freud (1856-1939), created the first concept of human conflict, laying the foundations of a psychodynamic approach to the study of conflict. The founder of the school of analytical psychology, the Swiss psychologist Carl-Gustaf Jung (1875-1961), developed a position on the existence of the collective unconscious, proposed a typology of personality traits, which mostly explained the behavior of an individual in a conflict. The creator of the theory of transactional analysis was the American psychotherapist Eric Berne (1902-1970), whose works were published in the 1960s. And also the classics of conflict theory by R. Dahrendorf, L. Koser and their followers: R. Dahrendorf, J. Turner, M. Amstuti, among them Ukrainian researchers A. I.

Berlach, L. M. Gerimova, H. G. Lozhkin, M.V. Prymush, T.T. Yakhno, S.S. Yaremchuk and others.

Such researchers as Yu. S. Stepanov, S. Kh. Lyapin, S. G. Vorkachev, V. I. Karasyk, V. A. Maslova, M. V. Pymenova, Z. D. write about the complexity of conceptual analysis as a method. Popova, Y. A. Sternin, . O. M. Yermolaeva and others.

Teun van Dijk and 3. Harris consider discourse as a connected language in oral and written form, in which the factor of interaction between the sender and the receiver of the message is clearly manifested. U. Maas, 3. Yeger, Y. Link, Y. Habermas, R. Wodak - discourse is considered as a linguistic expression of a certain social practice, ordered and systematized use of language in a special way, behind which stands an ideologically and historically conditioned mentality.

Such well-known scientists as Teun van Dijk, Martin Montgomery, Ala Bell, Norman Fairclough, Robert Fowler examined the texts of mass information from the point of view of different schools and directions.

The purpose of the study: The purpose of this thesis is to characterize and develop the theoretical material of the CONFLICT concept, based on the modern English-language mass media discourse, and to conduct a comprehensive study using modern methods to identify the metaphorical representation and the scope of actualization of the conflict concept in the English-language discourse. Based on the goal set in this thesis, the following tasks arise to be fulfilled:

- investigate the conflict from the point of view of philosophy, psychology and sociology;
- describe modern linguistic approaches to concepts;
- describe the methods of concept research;
- highlight the peculiarities of media discourse research, as an environment for the functioning of linguistic phenomena;

- highlight research materials and methods;
- investigate the use of metaphorical representation of the conflict;
- check the relevance of the concept of conflict in the English-language mass media discourse.

Research subject: The subject of this diploma research is cognitive metaphors in modern English discourse.

Object of research: The object of this diploma research is the very concept of CONFLICT in modern English-language mass media discourse.

Research materials: I used scientific works, scientific manuals, an encyclopedia, and articles from various magazines and newspapers to conduct this diploma research. Among these, the scientific work of V.S. Petrisko should be singled out. "Conflictology" in which the author describes the formation, analysis and development of the conflict.

Research methods: I used the method of scientific analysis, the situational approach and the statistical method to write this scientific work. With the help of the methods presented and used by us, I conducted a comprehensive study and formed the main elements of this scientific research.

In the first section of this scientific work, I used the method of scientific and methodological research, with the help of which I worked out the theoretical basis of the research, the scientific material of leading scientists and formed it into the first section presented by me. Also, in this first chapter, I used a situational approach, with the help of which I systematized the processed material and presented it in the sequence of the research.

In the second chapter of this scientific work, I used the analysis method and the statistical method, with the help of which I conducted a comparative analysis of the issues we studied, formed my own conclusions and interpreted the obtained results of the analysis from the diploma research.

In the third section of this thesis, a statistical method was used, and on the basis of the methods used, I formed my own conclusions on the subject of the study.

Scientific novelty of the obtained results: The scientific novelty consists in conducting a complex practical study using modern methods and materials in the context of studying the CONFLICT concept in the modern English-language mass media discourse, the main results of the study were revealed and presented, on the basis of which the own conclusions on the subject of the study were formed.

The theoretical significance of the study: It consists in conducting a comprehensive analysis of theoretical material and scientific works of scientists, the main elements of modern methods proposed by scientists in the process of studying the concept of CONFLICT in the modern English-language mass media discourse are revealed.

The practical significance of the research: It consists in conducting a practical research conducted using the analysis of articles, and identifying the main results of the conducted research and presenting the areas of actualization of the concept of conflict in the English-language discourse.

Structure of the work: This thesis consists of an introduction, three chapters, seven subsections, conclusions and a list of used sources.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ КОНФЛІКТУ. КОНФЛІКТ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСУ.

1.0 В цьому розділі досліджено конфлікт з точки зору таких наук як: філософії, психології, соціології. Встановлено які саме лінгвістичні підходи та методи дослідження концептів існують і яким чином досліджується концепт CONFLICT. Досліджено медіа дискурс як середовище функціонування лінгвістичних явищ.

1.1 Дослідження конфлікту з точки зору філософії, психології та соціології

Сучасний світ дуже швидко розвивається і зміни торкаються усіх сфер життя. Процеси соціокультурних, політичних, економічних та суспільних перетворень супроводжуються суттєвими змінами в соціальній взаємодії – усталені соціальні структури замінюються новими, а це у свою чергу стає подразником для збільшення ознаки конфліктності суспільства. Іншими словами, конфлікт стає невід’ємним елементом людської діяльності. Крім того, наука про конфлікт виникла зовсім недавно — у двадцятому столітті — незважаючи на те, що соціальні суперечки виникали завжди, про що свідчить історія людства.

Конфліктні питання здавна викликають цікавість раціональних людей, від теоретиків до практиків, і з давніх часів до сьогодення. Кожна філософія та світова релігія обертається навколо ідеї боротьби між хаосом і порядком, добром і злом, і у зв’язку з цим зріс попит дослідження конфлікту з точки зору таких наук як філософія, психологія та соціологія. Розглянемо більш детально кожную з цих теорій, починаючи з психологічних теорій конфлікту з ХХ ст. і до сьогодення.

З усіх галузей науки, які вивчали суперечки, психологія має найбільшу та найрозвиненішу традицію. Про це свідчить постійний і стійкий інтерес психологів до диспутів, а також широкий спектр теоретичних і прикладних робіт, написаних на цю тему. Питання психічного здоров'я, яке лежить в основі психологічних досліджень, тісно пов'язане з конфліктом як одним із основних явищ психологічного життя людини. Проблема конфлікту була в центрі уваги трьох найвідоміших теоретиків психоаналітики: З. Фрейда, К. Юнга та Е. Берна.

Оригінальне уявлення про людський конфлікт було розроблено австрійським психологом і засновником школи психоаналізу Зигмундом Фрейдом (1856–1939), який також заклав основу психодинамічного підходу до вивчення конфлікту. Він був першим, хто охарактеризував розум як поле битви між протиборчими силами усвідомлення, розуму та інстинкту. З. Фрейд вважав, що люди завжди знаходяться в протиріччі з собою, іншими людьми і зовнішнім середовищем. Психоаналіз розглядає внутрішній конфлікт — також відомий як «психічний конфлікт» — як найважливіший конфлікт, з яким може зіткнутися людина. Цей тип конфлікту є постійною ознакою психічного стану індивіда і визначається постійним конфліктом між потягами, бажаннями, психічними процесами та сферами особистості. Конфлікти є нормальним елементом внутрішнього існування людини і виникають у тандемі з їх зростанням.

Людина, керуючись принципом задоволення, часто змушена відмовлятися від задоволення (особливо тимчасових) особистих бажань через силу зовнішніх обмежень (моральних і суспільних норм). Це призводить до виникнення психічного конфлікту, але психоаналіз вважає, що він може мати нормальне вирішення, оскільки існують етично обґрунтовані способи задовольнити свої потреби. Творчі чи наукові інновації є типовими прикладами сублімації.

Термін «патогенні конфлікти» відноситься до різних типів психічних захворювань, які відчувають люди, коли внутрішні обмеження поєднуються із

зовнішньою, вимушеною відмовою від миттєвого задоволення імпульсів, які несумісні з суспільними нормами. Заборони соціального середовища, які викликають психологічний біль, пригнічують енергію несвідомих імпульсів, які з часом проявляються невротичними симптомами.

Оскільки, на думку З. Фрейда, внутрішня частина існування людини складається з конфлікту, що є результатом несвідомих, небажаних потягів лібідо та агресивних імпульсів, феноменологія конфлікту є важливою для розуміння загального психологічного благополуччя людини. Ця лестоці, яка є природним побічним продуктом конфлікту, ставиться на вершину її раннього життя та її стосунків з батьками. Психодинамічний підхід стверджує, що напруження, які залишаються невирішеними в дитинстві, можуть перерости в поведінкові патології в подальшому житті. Людина переживає і переживає проблеми, які виникли в ранньому віці. У результаті на поведінку людини більше впливають її внутрішні риси, ніж зовнішні обставини. Поведінка людини регулюється несвідомими психологічними конфліктами. Отже, мета терапевтичного впливу полягає в тому, щоб знайти витoki конфліктів, які були витіснені зі свідомості, допомогти індивіду усвідомити причини своїх внутрішніх конфліктів і допомогти йому вирішити їх на новому рівні свідомого ставлення до свого несвідомого. дисти. З. Фрейд пропонував шукати першопричини міжособистісних суперечок, крім внутрішніх проблем, у несвідомому.

Карл-Густаф Юнг (1875–1961), швейцарський психолог і творець аналітичної психології, створив теорію про наявність колективного несвідомого та запропонував типологію особистісних рис, які здебільшого пояснювали, як людина буде поводитись у суперечці. Від найменшого до найбільшого він виділив різні рівні несвідомого, включаючи індивідуальний, сімейний, груповий, національний, расовий і колективний, який містить архетипи, спільні для всіх епох і культур. Вчений вважав, що ми змушені переживати та усвідомлювати свій життєвий досвід цілком певним чином через специфічну успадковану структуру розуму, яка розвивалася протягом

тривалого періоду часу. Архетипи, за К. Юнгом, є проявами цієї детермінації і впливають на наші почуття, ідеї та поведінку. Він вважав, що психотравматичні події, які за своєю суттю є моральними конфліктами, частково винні в розвитку людських комплексів.

У 1960-х роках були опубліковані праці американського психотерапевта Еріка Берна (1902–1970), який розробив теорію транзактного аналізу. Три елементи, на думку вченого, виділяються як важливі для побудови людської особистості: «Дитина» — це концентрована форма життєвої енергії, радості, інтенсивної емоційності та спонтанності творчих імпульсів, переживань і навичок. Вона також демонструє відсутність самоконтролю, огиду до відповідальності, слабкість і крихкість; «батько» наділений набором життєвих норм, суджень, стереотипів, а також здатністю та бажанням допомагати, піклуватися, судити, карати та заохочувати. Він передбачуваний, негнучкий і жадібний влади; «дорослий» — орієнтований на реальність, розумний, адаптивний, керований ідеєю доцільності та корисності. Залежно від обставин і тих, хто бере участь, кожна людина актуалізує одну або кілька з цих «частин» своєї особистості під час розмови. Відповідно до транзакційної моделі людських зв'язків, конфлікт виникає через те, що люди під час спілкування взаємодіють із «частинами» своєї особистості, які є несумісними. Відносини без конфліктів гарантуються, коли використовується транзакція, що не перетинається. Крім того, може виникнути суперечка, якщо транзакція збігається, оскільки вона порушує процес спілкування. Згідно з Е. Берном, оскільки «дитина» має вроджене право відчувати страх, образу, любов, лють, заздрість та інші емоції, зв'язок «дитина» зазвичай є джерелом конфлікту. Саме «дитина» найчастіше використовується як інструмент маніпуляції.

Позбавити людину від конфліктів абсолютно непрактично; єдине, що можна зробити, це спробувати зменшити конфлікт шляхом цілеспрямованої соціалізації, виховання та «окультурення» особистості. На думку більшості психоаналітичної літератури, першопричиною психічних захворювань (неврозів), що призводять до внутрішніх конфліктів, є боротьба між

несвідомими потягами індивіда та його совістю з її заборонами. Людське існування характеризується конфліктом, оскільки це закладено в нашій природі. Його присутність має властивості, які є як продуктивними, так і шкідливими. Стрижнем внутрішнього життя людини є конфлікт, який не є випадковим явищем.

Ідея Еріксона принципово відрізняється від точки зору З. Фрейда на конфлікти. Ідею про те, що кожна особистісна та соціальна криза є певним викликом, який веде людину до особистісного зростання та подолання життєвих перешкод, і що розуміння людини приходить лише через розуміння того, як вона справляється зі значними життєвими проблемами, Е. Еріксон протиставляє песимістично змальований психоаналітичний образ людини, що роздирається протиріччями та конфліктами.

У загальному життєвому циклі людини вчені виділяють вісім психосоціальних фаз: 1) орально-сенсорна стадія (від народження до року життя; довіра vs недовіра; надія vs сила); 2) м'язово-анальний (1-3 роки; психологічна криза; автономність; почуття провини і невпевненості; стійкість і рішучість); 3) локомоторно-статевий (3-6 років; почуття провини, ініціатива, психологічна криза; сила, мета); 4) латентні (від 6 до 12 років; психологічна криза; працьовитість – неповноцінність; компетентність – сила); 5) підліток (12–19 років; невизначеність ідентичності, его-криза, сила, лояльність); 6) рання зрілість (20–25 років; інтимність, самотність, психологічні кризи; сила, любов); 7) середня зрілість (26–64 роки; застій виробництва, психологічні кризи, риса піклування); 8) Пізня зрілість (смерть у 65 років; психологічна криза; інтеграція его; безнадія; сила духу; мудрість). Кожна з цих фаз розвитку супроводжується кризою, яку Е. Еріксон розглядає як зміну парадигми, спричинену досягненням індивідом певного ступеня психологічної зрілості та тиском, який чинить на нього суспільство. Це означає, що існує конкретна проблема, яка потребує вирішення на кожному віковому рівні. Переживання наступних етапів життя та збереження здорової особистості залежать від успішного вирішення кризи.

З точки зору Е. Еріксона, конфлікти мають вирішальне значення, але вони не віщують приречення; скоріше, вони представляють поворотний момент і, як такі, онтогенетичне джерело як сили, так і неадекватної адаптації. У кризі вченого можна знайти як позитивні, так і негативні сторони. Проблема полягає не в тому, щоб уникнути конфлікту, а в тому, щоб знайти відповідне, продуктивне рішення, яке ідеально відповідає сучасному гуманітарному підходу до конфлікту.

У результаті розбіжності набувають нового значення, починають справляти благотворний вплив і стають ключовими компонентами зростання. Секрет розуміння того, що з людиною йде не так, полягає в тому, щоб усвідомити притаманні їй напруги та суперечності в її природі. Отже, конфлікт є ключовою теоретичною ідеєю психоаналітичних ідей.

Далі ми обговоримо соціологічні концепції конфліктів 20-го століття, оскільки соціологія була першою дисципліною, яка виявила інтерес до дослідження загальної ідеї конфлікту, а потім психологія та філософія. Проте лише наприкінці 1950-х років соціологія конфлікту виникла як окрема та значною мірою автономна область у соціології. Це стало можливим завдяки внеску двох сучасних «класиків» теорії конфлікту — американського вченого Л. Козера та німецького соціолога Р. Дарендорфа, чії теорії послужили концептуальною основою сучасної парадигми конфлікту. Як прихильники К. Маркса і Г. Зіммеля, вони, за словами Дж. Тернера, продовжують працю «предків» у соціології конфлікту: Р. Дарендорф пропонує діалектичну теорію конфлікту в руслі К. Маркса. діалектичний підхід, а конфліктний функціоналізм Л. Козера розширює концепції Г. Зіммеля.

Ральф Дарендорф (1929-2009) був найвідомішим сучасним західним соціологом, який підтримував діалектичну теорію конфлікту. У його конфліктній моделі суспільства, яка була розроблена в таких роботах, як «Сучасна соціологія конфлікту», «Елементи теорії соціального конфлікту» та «Сучасний соціальний конфлікт», підкреслюється, що соціальний конфлікт

завжди існував і завжди буде, оскільки сили неминучості в суперечливих інтересах.

У його концепції людське суспільство показано як систему відносин між ворогуючими соціальними групами (класами). Конфлікти є «дивним і ненормальним» явищем, оскільки вони необхідні і неминучі. Соціологи розрізняють конфлікти на шести різних рівнях: 1) конфлікти між соціальними ролями; 2) суперечки між ролями; 3) внутрішньогрупові конфлікти; 4) конфлікти між соціальними угрупованнями; 5) конфлікти на рівні суспільства в цілому; 6) конфлікти між державами.

Німецький вчений уважно розглядає, що призводить до конфліктів, що робить їх більш серйозними, які фактичні та потенційні наслідки тощо. Він виділив як позитивні, так і негативні аспекти боротьби, наголошуючи на тому, як вона може стимулювати соціальний прогрес та інновації в суспільстві. Ми можемо вважати Р. Дарендорфа одним із сучасних класиків конфліктології завдяки його внеску.

Американський вчений М. Амстуті розширив концепцію Р. Дарендорфа про «корисність» і «шкідливість» конфлікту. Його філософія стверджує, що конфронтація може бути як корисною, так і шкідливою. Конфлікт корисний тому, що:

1) може зупинити більш заплутані суперечки. Вчені помітили, що спільноти та групи, де поширені дрібні суперечки («випуск пари»), як правило, уникають великомасштабного насильства та шкоди (руйнування). Невеликі суперечки допомагають розрядити напружені ситуації та розвинути здатність мирно вирішувати суперечки;

2) Заохочує уяву, ініціативу та винахідливість. У добре функціонуючій спільноті чи організації певна кількість розбрату дає їм більше життя, енергії та потенціалу для просування;

3) робить чіткими інтереси та позиції своїх членів, служить для оцінки сили суперника та допомагає створити вільну ієрархію серед них, усе це служить для запобігання більш складним суперечкам.

На думку М. Амстуті, конфлікт – це погано, оскільки він часто призводить до хаоса, нестабільності, насильства, уповільнює та ускладнює прийняття рішень.

Американський вчений Льюїс Козер (1913–2003), другий сучасний «класик» конфліктології, написав дві книги з проблем дослідження конфлікту: «Функції соціального конфлікту» (1956) і «Подальші дослідження соціального конфлікту» (1967). Замість того, щоб кидати виклик структурному функціоналізму, його дослідження прагнули «включити» теорію конфлікту в ідею соціального порядку, тому воно було успішним. Л. Козер створює найбільш складну і всеохоплюючу картину конфліктів з усіх «класиків» теорії конфлікту; він обговорює обставини та причини конфліктів, а також їх інтенсивність, тривалість і цілі. Останнє було основою теоретичної основи Л. Козера, що стало підставою для позначення всієї його ідеї «конфліктним функціоналізмом».

Розширюючи теорії Г. Зіммеля, Л. Козер докорінно змінив науковий погляд на конфлікт. За його словами, збереження стабільності існуючої соціальної структури жодним чином не суперечить розуміння конфлікту як необхідної складової соціальних взаємодій. Л. Козер більше зацікавлений у вивченні функцій конфлікту, ніж у аналізі його причин та проявів у соціальних системах. Його основоположна робота з проблем конфліктів («Функції соціального конфлікту») мала вплив на історію конфліктології, і по праву вважається одним із найбільших внесків у розвиток цієї галузі те, що Л. Козер розвинув теорії Г. Зіммеля щодо позитивні функції конфлікту.

Л. Козер виділяє дві категорії суспільств: закриті (жорсткі, унітарні) і відкриті (плюралістичні). Закриті суспільства поділяються на два антагоністичні класи, які ворогують один з одним. Ця боротьба загрожує поваленням суспільного ладу насильницькими й революційними методами. Існують соціальні структури, які зберігають соціальну гармонію та спрямовують енергію конфліктів на благо суспільства, незважаючи на те, що суперечки між різними класами та групами є поширеними у відкритих

суспільствах. Це можливо через те, що соціальні конфлікти можуть мати як корисні, так і шкідливі наслідки. Використовувати корисні аспекти, мінімізуючи негативні, — складність. Вчений 17 досліджує, як функціонує соціальний конфлікт. Висновки його аналізу актуальні й сьогодні та є класичною ілюстрацією опису цих функцій.

Серед суттєвих негативних наслідків конфлікту Л. Козер назвав:

1) зниження продуктивності праці, погіршення соціальної атмосфери, звільнення частини працівників для вирішення спору;

2) недостатня обізнаність і неправильне тлумачення сторонами спору один одного;

3) зниження співпраці між сторонами, залученими в конфлікт і після нього;

4) конфронтаційне мислення, яке втягує людей у конфлікт і змушує їх докладати більше зусиль, щоб досягти успіху в чомусь іншому, окрім вирішення реальних проблем і подолання розбіжностей;

5) Фінансові та психологічні витрати на вирішення суперечок.

Основні переваги соціального конфлікту такі:

1) він змушує усталену систему відносин розвиватися та адаптуватися, відкриваючи двері для інновацій, які можуть зробити її кращою; запобігає замерзанню або окостенінню системи;

2) оскільки конфлікт за своєю суттю об'єднує людей завдяки спільному досвіду, він служить комунікативній, інформаційній та об'єднуючій меті, сприяючи глибшим міжособистісним стосункам;

3) конфлікт сприяє організації та згуртованості груп однодумців, а також структуруванню та інтеграції соціальних груп;

4) знімає так званий синдром покірності і сприяє активності;

5) заохочує формування особистості людей, їх почуття відповідальності та визнання ними власної значущості;

6) Коли виникають вирішальні ситуації, пов'язані з конфліктом, стають очевидними раніше невидимі переваги та недоліки людей, і встановлюються

обставини для оцінки окремих осіб на основі їхніх моральних якостей — стабільності, хоробрості тощо — з метою призначення та створення команди лідерів;

7) вирішення конфлікту дає вихід для накопиченої напруги та знімає її;

8) суперечка служить діагностичним інструментом; інколи може бути навіть корисно підбурити його, щоб прояснити речі та зрозуміти поточний стан речей.

Позитивні функції конфлікту можна звести до: сприяння змінам; організація та проектування групових формувань і процесів; зняття напруги; покращення впізнавання та зближення партнера; і припинення більш інтенсивних конфліктів.

У результаті можливість наукового дослідження суперечок стала можливою завдяки роботам Р. Дарендорфа та Л. Козера, перш за все тому, що більш чітко визначено критичні труднощі їх дослідження. Ідея боротьби починає розходитися з ідеєю конфлікту, набуває більш точного визначення та змісту. Диспут більше не існує в абстрактному вигляді; натомість воно приймає конкретну феноменологію та конкретні рамки, в яких воно існує в соціальній сфері. Будь-які розбіжності починаються з особистих інтересів людини. Погляди на конструктивну роль конфлікту протистоять категоризації конфлікту як поганої речі, небезпечної речі та ознаки «хвороби» чи «патології» соціального організму. Класики «другого покоління» заклали основу для розвитку основних положень сучасної теорії конфліктів, які включають визнання конфліктів невід'ємним і нормальним аспектом соціальних відносин, можливості конфліктів набувати різноманітних форм, у тому числі конструктивних. і створення необхідного потенціалу для управління конфліктами.

З вищесказаного можна зробити висновок, що проблема війни розглядається в ряді областей гуманітарного знання. Однак дослідження конфлікту з філософської точки зору почало формуватися лише в 20 столітті. Цей підхід має на меті ідентифікувати нові типи конфліктів, розкрити стратегії

для зменшення їх шкідливого впливу та логічно перевірити природу, причини та закономірності конфлікту. Щоб краще керувати конфліктами та використовувати їх корисні аспекти, щороку проводиться більш глибоке дослідження конфліктів.

Нинішній стан нашого суспільства, який характеризується отруйним вмістом та інформаційною диспропорцією, суперечностями в пам'яті та соціальною нестабільністю, значною мірою залежить від наявності чітких уявлень про природу конфліктів, їх походження та способи їх запобігання та врегулювання в усіх аспектах суспільного життя. Це стає більш реальним завдяки вимогам сучасного розподілу суспільних благ для досягнення соціально справедливого суспільства.[8]

Філософія конфлікту є світовою проблемою. Дослідження Т. Гоббса, Дж. Локка, А. Камю, Д. Мілля, Е. Фромма, Р. Дарендорфа, К. Лоренца та ін., які досліджували агресивність, конфронтацію та деструктивність особистості в рамках спілкування та стосунків з державою і суспільством, засвідчують це. Ці автори аналізували з різних точок зору. А.І. Берлах, Л.М.Герімова, Г.Г.Ложкін, М.В. Примуш, Т.Т.Яхно, С.С.Яремчук та інші українські дослідники приділили філософії конфлікту велику увагу. Водночас залишається недослідженим дослідження філософії конфлікту як багатогранного явища, що лежить на перехресті людського буття.

Відповідно до філософії, конфліктологія — це розділ науки, який займається передбаченням, запобіганням і розв'язанням протиріч, що виникають в особистості, суспільстві, державі. Термін «конфлікт» не має загально визнаного значення; тим не менш, Н.В. Ложкіна, який стверджує, що «конфлікт можна визначити як зіткнення різноспрямованих сил (цінностей, інтересів, поглядів, цілей, позицій) суб'єктів – сторін взаємодії», сприймається більшістю українських науковців. Однак у широкому розумінні буття є суперечливим, а конфлікт є суперечністю сам по собі.

Людина відчуває агресію все життя. Багато сучасних дослідників пов'язують конфлікт з агресією. Е. Фромм і К. Лоренц стверджують, що

ворожнеча є першопричиною конфлікту. Конфлікти, на думку інших, таких як Г. Зіммель, є тим, що рухає історичний прогрес. Р. Дарендорф встановлює зв'язок між гостротою конфлікту та властивою суспільній системі крихкістю. Два представники Франкфуртської школи М. Коркхаймер і Х. Маркізе пов'язували конфлікти як з індивідуальною свободою, так і з соціальною справедливістю. До вивчення філософії конфлікту тепер підходять з точки зору захисту толерантності та гідності кожної людини. Підтримуючи гуманітарний аспект суспільства, ці якості гарантують морально-етичну стабільність, а також толерантну поведінку навіть за умов нерівного розподілу.

На даному етапі вивчення концепту конфлікту, найбільшу популярність воно набуває у сфері політики та конфлікт між державами, через наростання війн у світі, особливо між Україною та Росією. Саме через це, в другому та третьому розділі ми розглянемо більш детально політичний конфлікт та міждержавний конфлікт.[11]

1.2 Сучасні лінгвістичні підходи та методи дослідження концептів.

Однією з гарячих тем лінгвістичних досліджень сьогодні є вивчення концептів. Одночасно набуває значення науковий метод аналізу понять. На думку С. Г. Воркачова, «в загальнометодологічному плані дослідження лінгвокультурних концептів повинно бути спрямоване на розробку категоріального апарату і методології дослідження для опису основних екзистенціальних значень, представлених в лексичному фонді природної мови».

ю. С. Степанов підкреслює, що запит щодо методології є по суті запитом щодо змісту та істинності понять. «Концептуальний аналіз» — це назва методології дослідження, яка передбачає представлення змісту концептів. Вчені стверджують, що лінгвістика ще не до кінця це осягнула. Письменники використовують різноманітні аналітичні прийоми під час аналізу понять.

Взагалі кажучи, сприйняття та розуміння лінгвістичного (концептуального) об'єкта визначають те, як будуються дослідницькі методології та підходи.

Серед науковців загально визнано, що концепт — це складна сутність, яка містить «усю комунікативно значущу інформацію, за винятком предмета», що дозволяє використовувати різноманітні описові стратегії. Дослідники, які обговорюють складність концептуального аналізу як методу, включають Ю. С. Степанов, С. Г. Воркачов, В. І. Карасик, В. А. Маслова, З. Д. Стернін, Ю. А. Попова, М. В. Пименова, С.Х. Ляпін та ін.

Лінгвісти розглядають концепти як багатовимірні утворення, що складаються з багатьох компонентів і мають складну структуру. Основні відмінності тут полягають у кількості та виді семантичних компонентів: концептуальний компонент, який відображає індикативну та дефініційну структуру концепту; образний компонент, який фіксує в мовній свідомості когнітивні метафори, що його підтримують; і семантичний компонент, який визначається місцем, яке займає назва концепту в системі мови. Це висвітлює концептуальний бік і «все, що робить його фактом культури» - етимологію, сучасні асоціації та оцінки (Степанов 1997); «ціннісний, образно-понятійний аспекти» (Степанов 1997).

Вчені розрізняють два підходи, які найчастіше використовуються в лінгвістиці і включають, як правило, прийоми аналізу концептів. «Системний підхід» передбачає лексикографічне опис експлікаторів понять, або ключових слів, і врахування зв'язків між експлікаторами в контексті. Між тим, нижче наведено методики та процедури аналізу лексичних ідей, які найчастіше використовуються:

- 1) перевірка визначень термінів з використанням тлумачень зі словників;
- 2) вивчення того, як слово стало багатозначним під час своєї еволюції;
- 3) конструювання та вивчення різноманітних галузей, назва яких є основним лексичним засобом представлення концепту;

4) фразеологічні та пареміологічні одиниці аналізу, що включає в себе досліджуваний термін, дає змогу представити національну та світову культури, а також охарактеризувати спрощені уявлення про явище;

5) експерименти психолінгвістичні.

Одним із найпопулярніших методів концептуального аналізу є детекстуальний підхід, який передбачає вивчення використання концептів у художніх текстах. У рамках даної методології дослідники вирішують наступні завдання:

1) шляхом безперервної вибірки ключового слова (назви поняття) виявляється коло лексичної сполучуваності слова; «подібний аналіз класу слів, з якими пов'язане слово, дозволяє встановити найважливіші ознаки відповідного поняття»;

2) з'ясування конкретних авторських концепцій та їх опис, що сприяє усвідомленню творчого зображення світобудови письменника;

3) створення текстових областей, де висловлюється думка;

4) вивчення семантичної еволюції слів, коли вони передають ідею.

Було проаналізовано концепції з праць кількох вчених, і ці аналізи представляли аспекти системного методу. Отже, А. Вежбицька підтримувала у своїх працях техніку дослідження ідей, відому як інтроспекція, яка є ретельним і навмисним дослідженням власної наукової інтуїції. Дослідник упевнений, що більшість семантичної інформації передається в мізках різних носіїв однаково, і не вважає інтуїцію оманливою чи суб'єктивною. Невміння мовців всебічно дослідити й точно сформулювати зміст власної інтуїції зумовлює більшість розбіжностей у змісті їхніх інтуїтивних уявлень.

Методологія дослідження О. П. Бабушкіна базується на перевірці визначення лексеми в словнику, а поняття співвідносяться із змістом семи слів. Вважається, що семантична структура слова складається з двох рівнів: матеріального (лексема) та ідеального (семема). Навпаки, семема має власну структуру і містить сім основних компонентів значення. Ми можемо ідентифікувати та об'єктивізувати поняття та увійти в сферу ідеального в мові,

аналізуючи семи». Значення слів є результатом розуміння об'єктивної реальності; отже, можна зробити висновок про логічне та об'єктивне значення слова — образ, який представляє те, як речі є. реальність — від її значення.

На думку Н. А. Сегала, асоціативний експеримент є найпопулярнішим прийомом вивчення культурних уявлень. Вчений стверджує, що результати асоціативного експерименту можуть бути використані для ілюстрації того, як концептуалізуються події реального світу з урахуванням культурних та інших рис особистості — носія певної мови та культури. Окрім виділення універсальних характеристик, асоціативний експеримент також висвітлює національно-культурну унікальність когнітивного конструкту.

Принципи текстологічного підходу до аналізу концептів у своїх працях розробили численні дослідники. С. Г. Воркачов наводить таке обґрунтування застосування детекстуального методу для з'ясування змісту поняття: «Поняття «об'єктивуються», «об'єктивуються», «розпредметнюються», «вбирають узагальнений зміст багатьох форм вираження», «наповнюються». сенсів» тощо в мовних і культурних текстах». На важливості використання текстових даних наголошує і Н. В. Крючкова, вважаючи, що цінність дискурсивного підходу до вивчення концептів базується на лінгвосоціальному, динамічному аспекті дискурсу. Виявляється, що дискурс впливає на їх еволюцію та трансформацію, виступаючи як «засобом реалізації концептів», так і «середовищем перебування». Так званий віртуальний вимір дискурсу [Шейгал 2000], який пов'язаний із когнітивним фоном і включає деякі концептуальні моделі, уявлення про типову мовну поведінку (про норми мовної поведінки), про жанри, характеристики цього типу мовлення, знання прецедентних текстів тощо, на наш погляд, важливо виділити при вивченні концептуальної сфери мови. Важливо також враховувати різні види дискурсу, такі як політичний, освітній, релігійний та масово-інформаційний.

Вивчення концептів у працях Н. А. Кузьміної здійснюється з використанням текстуального підходу, який пропонує Кузьміна, яка виступає за поетапність. По-перше, концептуальне ядро виділене і представлене

набором фундаментальних метафоричних моделей, кожен із компонентів яких по-різному кодує одні й ті самі поняття. Це призводить до створення асоціативно-вербальної мережі, що складається з концептуальних шарів, які перетинаються, або метафоричних моделей. Світ «у свідомості «фільтрується» крізь сітку цих моделей і відповідно трансформується та категоризується», тому дослідниця стверджує, що при реконструкції світогляду автора тексту важливо враховувати як природу цих моделей, так і зв'язки між ними. Сегмент творчого світогляду, який дослідниця називає «когнітивно-лінгвістичною картою», дозволяє їй досягнути цілісності усіх метафоричних моделей, які мають спільне поняття.

Для дослідження методичного поняття через текст Л. Г. Бабенко використовує такий прийом: 1) визначення групи ключових слів тексту; 2) пояснення позначеної концептуальної області; 3) опис фундаментальної ідеї (ідей) концептуального простору, що обговорюється. Вона зазначає, що «дослідження концептосфери тексту (або сукупності текстів одного автора) передбачає узагальнення всіх контекстів, у яких вживаються ключові слова — носії концептуального значення, — з метою виявлення характерних властивостей тексту, в якому вживаються ключові слова. концепція». Пропозиція визначається як «спеціальна структура представлення знань, яка формується на основі різноманітних сукупностей однорідних елементів, за допомогою яких відбувається інтерпретація понять». Таким чином, когнітивно-пропозиційні структури беруться до уваги під час концептуального аналізу. У більшості випадків присудкові слова — дієслова, прислівники, прикметники тощо — несуть цю інформацію в тексті. Як зазначає В. З. Дем'янков, такий аналіз має враховувати широкий спектр словесних ситуацій у художній літературі.

Більшість вчених використовують набір методів для вивчення ідей, які поєднують елементи текстового та системного підходів. У концептології цей метод аналізу є найбільш поширеним. Оскільки поняття є сутністю, яку неможливо безпосередньо спостерігати, психолінгвісти стверджують, що

жодне з припущених суджень не може претендувати на роль істини при його описі, хоча кожному дозволяється сподіватися, що він наблизиться до розуміння суті розглянутого явища. Це пов'язано з природою об'єкта дослідження. Оскільки всі ми розглядаємо один і той самий предмет під різними кутами, ми бачимо лише частину зображення, яка була використана менш необачно (і іноді небезпечно) для зображення в цілому. Результати досліджень у багатьох різних галузях гуманітарного знання можуть бути інтегровані в пояснення понять з точки зору цілісного підходу.

Ю. С. Степанов пропонує відповідні методи дослідження для кожного із зазначених компонентів, що дозволяє комплексно аналізувати сутність концепту як «1) «основної, релевантної» ознаки; 2) додаткової чи кількох додаткових, «пасивних» ознак, які вже не є актуальними, «історичний»; 3) внутрішня форма, звісно зовсім не усвідомлена, втілюється у зовнішній, словесній формі». Щоб «вивчаючи народні обряди, вірування, шукати їх безпосереднє, пряме, буквальне значення — це те саме, що лінгвісти згодом назвали внутрішньою формою (словами, звичаями, обрядами)», слід таким чином звернутися до матеріалу с. народні обряди, звичаї, фольклор за рівнем внутрішньої форми. Рекомендується досліджувати «пасивний» або «історичний» шар поняття в діячності, або застосовуючи історичний підхід, щоб розкрити характеристики еволюції словника у зв'язку з розвитком суспільства. Аналіз сучасного шару поняття як соціального явища та категорії колективної свідомості слід проводити синхронно.

«Архетипний» і «інваріантний» — два типи мовної репрезентації концептів, які виділяє С. Г. Воркачов. «Згідно з Ляпіним (1997), архетипна модель розглядає поняття як щось дуже узагальнене, але, тим не менш, чуттєве, приховане глибоко всередині свідомості і виражене в спрощеній формі як поняття, уявлення або значення слова. За Лукіним (1993), поняття представлене в інваріантній моделі як межа узагальнення (інваріанта) плану змісту мовних одиниць, які охоплюють певну семантичну область. Згідно з Вежицькою (1999), архетипна модель створення концепту передбачає, що

ідеї є вродженими, незмінними і формуються в процесі засвоєння мови та засвоєння позамовної реальності суб'єктом мислення та мовлення. Отже, концепт остаточно пов'язаний з лексико-семантичною парадигмою плану вираження. У будь-якому випадку концепт зазвичай співвідносить більше однієї лексичної одиниці. Логічним завершенням такого підходу є його співвіднесення з планом вираження всієї сукупності різнорідних синонімічних (власне лексичних, фразеологічних, афористичних) засобів, що описують його в мові (Панченко 1999: 6).

Школа Н. Д. Арутюнової створила свою семантичну модель, яка складається з багатьох частин, щоб визначити зміст концепту. 1) сукупність характеристик, що позначають належність до певної концептуальної області; 2) визначення, засновані на позиції людини в системі цінностей; 3) знаки, що вказують на ролі в людському існуванні.

Концепти можна досліджувати різними методами, вважає В. І. Карасик: «Я вважаю, Ю. С. Степанов правий, що, по-перше, концепти реальні для різних індивідів у різні епохи в їх різноманітних модусах або іпостасях. Це призводить до тези валідності різних методів вивчення понять. Є цінність у спостереженнях, самозрозумілих визначеннях, теоретичних основах, соціолінгвістичних і соціологічних експериментах, а також вивченні значень слів, фразеологічних одиниць, паремій, творчих текстів і корпоративних творів. Отже, на мій погляд, інтерпретаційний аналіз, або герменевтика, є основним підходом до дослідження понять. Сфера розуміння лежить у сфері концепцій».

Ю. А. Стернін представляє у своїх творах думки як дворівневі форми. Він дає пояснення ядра концепції та поля інтерпретації на основі ідеї ядро-периферійної структури. Крім того, перевірка сполучуваності лексем, вибір зразків слів, аналіз семантики назви концепту, синонімів, порівнянь та антонімів, а також застосування експериментальних психолінгвістичних методик – все це включено в опис ядра. Вивчення інтерпретаційної області передбачає визначення різних значень і інтерпретацій, які можна знайти в

афоризмах, пареміях, притчах, а іноді й у розлогіх творах художників, науковців чи журналістів.

Методологію концептуального аналізу, засновану на структурних аспектах концепту, описав у своїх роботах В. А. Маслова, використовуючи подібний підхід. Серцевину лексеми становлять її словникові визначення, які, на думку дослідника, пропонують масу можливостей для розкриття змісту концепту та мовних деталей його вираження. Периферію концепту складають асоціації, конотації та різні прагматичні елементи слів, а також суб'єктивний досвід.

Л. О. Чернейко пропонує розвиток принципів концептуального аналізу шляхом виділення двох «зон» у структурі концепту: логічної, яка створюється лексикографічними інтерпретаціями, та сублогічної, яка формується за допомогою гештальтаналізу. Гештальти — це асоціативні контури слів, які походять від метафоричного сполучення назви аналізованої теми та є характерними для носіїв цієї конкретної культури.

Науковець Г. Г. Слишкін вважає, що для підтримки ретельного дослідження, яке допоможе визначити основні характеристики концептів, можна використовувати такі моделі: модель багаторівневого мовного втілення; модель асоціативних зв'язків між мовними одиницями та значеннями; модель взаємодіючих способів пізнання.

М. В. Пименов дає методичну розкладку ідей свого дослідження. Першим кроком є вивчення внутрішньої форми слова та лексичного значення. Другим кроком є пошук набору синонімічних лексем, які служать репрезентантами концептів. На третьому етапі подано опис схем класифікації концептів у мовних рамках світу. Дослідження концептуальних метафор і метонімії, а також визначення стратегій концептуалізації як вторинної реінтерпретації відповідної лексеми складають четвертий етап. Розгляд сценаріїв — п'ятий крок. Сценарій — це подія, яка відбувається в просторі та/або часі та передбачає наявність суб'єкта, мети, обставин, часу та місця дії. Таке явище є наслідком певних обставин, що призвели до нього.

Як бачимо, огляд підходів, які використовуються для вивчення понять, представлених сучасними дослідженнями, показує, що для їх опису використовуються різноманітні підходи та методи. Багатоаспектність: складність об'єкта дослідження визначає велику кількість характеристик, які використовуються для вивчення понять. Вимірювання, які є концептуальними, образними, ціннісними, поведінковими, етимологічними, текстовими, культурними тощо, включені до методологічного спектру.

Залежно від того, як бачиться поняття об'єкт дослідження вважаємо що можна застосовувати таку характеристику до концепта «конфлікт». Багатовимірність, цілісність, універсальність, стабільність, етнокультурна вираженість, вербалізація цього концепту є його основними атрибутами. Завдяки цим характеристикам ідея КОНФЛІКТУ виглядає як національно відмінне ментальне утворення, де план мовного вираження є сукупністю мовних одиниць, які переважно описують явища конфлікту, а план змісту є сукупністю знань про нього.

Завдяки організованому набору різноманітних ознак, кожна з яких містить певну інформацію про конфліктні явища, концепт КОНФЛІКТ має складну семантичну структуру. На думку О. М. Єрмолаєва, семантичне значення цієї лексеми відображає такі характеристики:

- соціальний вимір (конфлікт як змагальний тип міжособистісних стосунків);
- соціально-політичний вимір (збройний конфлікт, війна);
- психологічний компонент (конфлікт як внутрішня криза чи боротьба у свідомості);
- мовний елемент (конфлікт як аргумент, незгода, мова);
- онтологічний вимір (конфлікт як спосіб існування);
- літературно-мистецький елемент (конфлікт як керівне поняття для структурування художнього твору);
- Фізична складова (конфлікт, пов'язаний зі зіткненнями реальних об'єктів).

Оскільки перші п'ять ознак активно фіксуються у значеннях терміна конфлікт, вони підпадають під відповідний шар поняття CONFLICT.

Концептуальні елементи поняття CONFLICT дозволяють визначити його мінімальний зміст, який складається з низки найважливіших елементів феномену конфлікту:

1) два або більше учасників, які беруть участь у конфлікті (індивідів, концепцій, цілей, цінностей, інтересів) - суб'єктів конфлікту;

2) розбіжності та неузгодженості як джерело суперечок між партіями та спричиненою ними опозицією;

3) протидіюча взаємодія суб'єктів конфлікту.

Не зважаючи на яскраво виражену негативно-оцінну складову, концепт конфлікт є важливим елементом картини світу всього суспільства.[12]

1.3 Особливості дослідження медіа дискурсу як середовище функціонування лінгвістичних явищ.

Базове поняття дискурсу, яке останнім часом набуло популярності, є джерелом поняття медіа дискурсу! Історії різних національних наукових шкіл, і процеси інтеграції гуманітарних знань, що активно розвиваються, є вирішальними у формуванні дискурсу в сучасній вітчизняній та світовій науці.[6]

Мовні традиції Західної Європи та Америки (Теун ван Дейк, З. Харріс) розглядають дискурс як пов'язану мову, яка використовується як у письмовій, так і в усній формах, де спілкування між відправником і одержувачем є очевидним. Теун ван Дейк, відомий нідерландський дослідник, визначає дискурс як складне комунікативне явище, що охоплює всі екстралінгвістичні чинники, що супроводжують процес комунікації, наприклад соціальний контекст, який дає уявлення про учасників комунікації та їхні характеристики,

особливості виробництва інформації, поширення та сприйняття, культурне та ідеологічне походження тощо. Теун ван Дейк надає великого значення розширеному розумінню контекстуальної перспективи дискурсу, особливо при вивченні текстів масової інформації.

У німецько-австрійській школі дискурсивного аналізу (У. Маас, З. Єгер, Ю. Лінк, Ю. Хабермас, Р. Водак), що розвинулася на основі концепцій дискурсу французького історика та соціолога М. Фуко, дискурс розглядається як мовний вираз певної суспільної практики, упорядковане та систематизоване особливим чином використання мови, за якою стоїть ідеологічно та обумовлена історичною ментальністю.

Таким чином, спектр тем, охоплених дискурсивними дослідженнями, зазвичай включає дослідження взаємодії лінгвістичних і екстралінгвістичних елементів на різноманітних функціонально-стилістичних і текстових ресурсах, а також труднощі, пов'язані з мовною діяльністю. Дискурсоутворюючі ознаки — це різні сфери людської комунікації та мовної практики, або, інакше кажучи, критерії відбору текстів, які обираються як емпірична основа для дослідження того чи іншого дискурсу. Наприклад, вибір релевантних дискурсів, у тому числі дискурсу ЗМІ, ґрунтується на тому, як мова функціонує в таких сферах, як наука, освіта, політика, медицина та засоби масової інформації.

У найзагальнішому вигляді медіа дискурс — це сукупність процесів і продуктів мовної діяльності у сфері масової комунікації у всьому багатстві та складності їх взаємодії. Вивчаючи функціонально обумовлені дискурси загалом і медіа дискурс зокрема, необхідно враховувати, що поняття дискурс традиційно відмежовують від поняття «текст». Це пов'язано з тим, що дискурс пов'язаний насамперед з усним мовленням, визначеним як «мовлення, занурене в життя» (Н.А. Арутюнова), тоді як поняття тексту передбачає зв'язок з письмовим мовленням. Саме тому повне розуміння поняття медіа дискурсу неможливе без порівняння з такими важливими категоріями, як текст і медіа текст.

Перші спроби поділу комунікаційного простору відносяться до початку 1950-х років і зазвичай пов'язують з іменами американських вчених-кібернетиків Шеннона і Уівера, які виділяли такі основні компоненти моделі, як відправник повідомлення, його отримувач, канал, передавальний пристрій, зворотний зв'язок і супутні шуми. Найбільш очевидні подібності та відмінності між поняттями «текст», «медіа текст» і «медіа дискурс» можна продемонструвати за допомогою фундаментального дослідження комунікаційних процесів комунікаційної моделі. Значення цього дослідження полягає в тому, що воно дозволяє організовано уявити складний і багатогранний процес людського спілкування.[6]

У наступні роки проблемою організації комунікативного простору зберігся інтерес дослідників гуманітарних дисциплін філософії, філології, культурології, лінгвістики, соціології. Своїми унікальними поглядами на процеси комунікації Р. Якобсон, М. Бахтін, Ю. Лотман, Бодрійяр зробили вагомий внесок у розвиток загальної теорії комунікації. Разом вони фактично представляли більш-менш кодифіковану комунікаційну модель. Паралельно кожен дослідник зосередився на аспектах комунікації, які з точки зору галузі знань, яку вони розвивали, здавалися найбільш інтригуючими та важливими.

Відповідно до цього підходу ми можемо визначити текст як повідомлення, медіа текст як повідомлення плюс канал, а медіа дискурс як повідомлення плюс усі інші складові комунікації. Ми вважаємо за доцільне заглибитися в цей конкретний пункт.

Якщо текст у контексті традиційної лінгвістики визначається як «послідовність символічних одиниць, пов'язаних семантичним зв'язком, основними властивостями яких є зв'язність і цілісність» (з розумінням того, що ці одиниці мають словесну природу, тобто текст — це насамперед послідовність слів), то визначення «тексту» стає набагато розширенішим у застосуванні до сфери мас-медіа. Ідея медіа тексту тут виходить за рамки знакової системи вербального рівня та являє собою серію символів кількох семіотичних систем, таких як мовна, графічна, звукова та візуальна.

Поєднання цих символів є характерним для певного каналу масової комунікації. На форму та зміст повідомлення в ЗМІ значною мірою впливають технологічні характеристики конкретного каналу доставки, будь то преса, радіо, телебачення чи Інтернет. Відомий медіа-експерт Маршалл МакКлюен влучно зазначив, що «медіа — це повідомлення» і що медіа-канал диктує повідомлення.[2]

Концепція медіа дискурсу дозволяє скласти ще більш об'ємне уявлення про речеву діяльність у сфері мас-медіа, оскільки охоплює не лише повідомлення плюс канал, а й усі численні екстралінгвістичні фактори, пов'язані з особливостями створення медіа повідомлення, його одержувача, зворотного зв'язку, культуро обумовлених способів кодування та декодування, крім політико-ідеологічного та соціально-історичного середовища. Одним із способів опису тексту було б фотографічне зображення реальності, медіа текст - це відеозображення, а медіа дискурс - це голографічне зображення, що дає повне і всебічне уявлення про об'єкт. Говорячи про взаємозв'язок понять "медіа текст" та "медіа дискурс", слід підкреслити, що медіа текст є дискретною одиницею медіа дискурсу, оскільки саме концепція медіа тексту дозволяє впорядкувати та структурувати стрімкий рух медіа потоку інформаційного суспільства.

Що означає медіа текст у сучасному світі? Фраза «медіа текст» вперше з'явилася в англійській науковій літературі в 1990-х роках і швидко набула популярності як у національних, так і в міжнародних наукових дискурсах. Ідея медіа тексту швидко укорінилася в науковій думці внаслідок зростаючої цікавості науковців до питань мови ЗМІ та особливостей використання мови в масовій комунікації.

Такі відомі вчені, як Теун ван Дейк, Мартін Монтгомері, Ала Белл, Норман Фейркло та Роберт Фаулер, приділяли багато уваги цьому питанню. Вони підійшли до текстів масової інформації з точки зору багатьох шкіл і галузей, включаючи соціолінгвістику, функціональну стилістику, теорію дискурсу, контент-аналіз, когнітивну лінгвістику та риторичну критику. Увагу

науковців привернуло найширше коло тем, зокрема, як оцінювати функціонально-стилістичний статус медіа мови, як описувати різноманітні медіа тексти, як соціокультурні чинники впливають на медіа мову, медіа-лінгвістичні технології, що впливають.[7]

Більшість науковців сходяться на думці, що медіаякості одного чи кількох засобів масової інформації надають ідеї «тексту» нові семантичні тонкощі на рівні масової комунікації. У результаті телевізійний текст складається не лише з вимовлених слів; воно одночасно розкривається на багатьох рівнях через вербальні, візуальні та акустичні елементи, створюючи цілісне ціле з елементами об'єктивності та складності. Тексти як для преси, так і для радіо поєднують усний текст із елементами медіа, такими як звукові ефекти та музика, або елементами графічного дизайну газети чи журналу.

Деякі англійські автори, зокрема, виділяють цю особливість масових інформаційних текстів, розглядаючи медіа тексти як сукупність усних і медійних сигналів. Тому відомий медіамовознавець Алан Белл у книзі «Підходи до медіа дискурсу» зазначає: "Définitions of media texts have moved far away from the traditional view of text as words printed in ink on pieces of paper to take on a far broader definition to include speech, music and sound effects, image and so on... Média texts, then, reflect the technology that is available for producing them..."

Уявлення про медіа текст як об'ємне багаторівневе явище доповнює стабільна система параметрів, яка дозволяє високоточно описати конкретний медіа текст з точки зору його виробничих особливостей, каналу поширення та мовно-форматних аспектів. Система, про яку йдеться, містить такі найважливіші елементи: 1) авторсько-колегіальний спосіб створення тексту; 2) усна проти письмової форми творення;

3) спосіб відтворення (письмовий чи усний);

4) канал розповсюдження засобів масової інформації, таких як друк, радіо, телебачення та Інтернет;

5) Текст, який підпадає під функціональну категорію (реклама, новини, думка, журналістика (фільми));

б) тематична домінанта чи приналежність до того чи іншого стійкого медіа топіку.[5]

Значення даних параметрів полягає також у тому, що вони є основою для лінгвістичного аналізу медіа дискурсу. Лінгвістичні особливості кожного окремого медіа тексту як одиниці медіа дискурсу багато в чому обумовлені тим, як цей текст створюється і відтворюється, яким каналом ЗМІ поширюється, до якого, функціонально-жанровому типу належить і яку тематику висвітлює. Так, говорячи про стійкі мовні ознаки новинних текстів, дослідники зазначають, що, незважаючи на певні відмінності в мові новин в окремих ЗМІ, стиль мовлення новин формується головним чином на основі друкованого слова.

Як показує аналіз конкретного матеріалу, наприклад, новинних текстів у якісній британській пресі, все, що на рівні лінгвостилістики характеризуються певними стійкими ознаками. При цьому кожна з цих ознак відображає те чи інше суттєве, якість тексту новин, як то: його динамічність, інформативність, прагнення до об'єктивності і нейтрального стилю викладу. У плані структури або морфо-синтаксису до таких базових ознак англійського тексту новин можна віднести такі:

1) Більша порівняно з іншими типами медіа текстів кількість дієслівних словосполучень. Якщо, наприклад, у текстах групи features дієслівних словосполучень, як правило, значно менше, ніж словосполучень іменних, то в текстах новинних загальне співвідношення іменних і дієслівних словосполучень виглядає дещо інакше: тут кількість словосполучень дієслівних приблизно дорівнює числу іменних словосполучень.

2) Для дієслівної синтагматики текстів новин характерна широка поширеність пасивних форм і конструкцій.

3) Більше в порівнянні з іншими видами медіа текстів кількість лексичних сполук або складних слів нестійкого типу. При цьому лексичні

сполуки в текстах новин досить часто виявляють тенденцію до багатоелементності.

4) Більшість синтаксичних сполук, що зустрічаються в текстах новин, складаються, як правило, з двох або трьох компонентів (*new monetary system; common agricultural policy*), а самі ці компоненти не мають складної внутрішньої структури.

5) У синтаксичних з'єднаннях найбільш поширеного типу - словосполученнях, побудованих за моделлю прикметник + іменник (A + N), як перший компонент частіше виступають обмежувальні, а не описують прикметники, як це, наприклад, має місце в медіа текстах групи "features".

Аналіз медіа дискурсу з погляду міжкультурної комунікації дозволяє зосередити увагу до вивченні змістовних компонентів медіа текстів, зокрема дослідженні різних проявів взаємодії культур у сфері масової комунікації. Величезного значення тут набувають такі чинники, як тематична домінанта медіа тексту, інакше кажучи, його приналежність до однієї із стійких тем, що регулярно висвітлюються ЗМІ — медіа топіку, і проблема запозичень.[3]

Як показує аналіз змістовної сторони інформаційного потоку, сучасний медіа дискурс природно структурується довкола стійких тематичних блоків. Можна сказати, що ЗМІ організують, упорядковують картину світу, що динамічно змінюється, за допомогою стійкої системи так званих медіатоіпиків або регулярно відтворюваних тим, до яких відносяться, наприклад, такі, як політика, бізнес, спорт, культура, погода, новини міжнародного та регіонального життя і т.п.

При цьому слід наголосити, що наповнення конкретних тематичних блоків у медіа дискурсах різних країн культурно-специфічне, оскільки в текстах масової інформації відбувається своєрідне накладення національно-культурної та інформаційної картин світу, що природно проявляється у наборі постійних тематичних складових, характерних для тієї чи іншої країни, тієї чи іншої культури. Так, наприклад, однією з постійних тем для британських ЗМІ є висвітлення подробиць приватного життя членів королівської родини та

високопоставлених політиків, у тематиці ж українського медіа ландшафту значну частку займають повідомлення про корупцію та кримінальні розбирання.

Твердження про те, що «правильне сприйняття тексту» забезпечується не лише мовними одиницями та їх зв'язками, а й необхідним широким інформаційним фоном, комунікативним фоном, є також дуже важливим для загальних теорій медіа дискурсу. Комунікативний контекст по відношенню до засобів масової інформації в основному розглядається як сукупність виробничих умов і особливостей, поширення та сприйняття медіа тексту, інакше кажучи, всього того, що варто саме тому концепція комунікативного фону охоплює досить широке коло явищ: від особливостей соціокультурної реконструкції подій та діапазону інтерпретації до категорії ідеологічної модальності та поняття "метаповідомлення" в сукупності з факторами, що зумовлюють його сприйняття. Як наслідок, ідея категорії дискурсу, яка є вирішальною для аналізу текстів, які містять багато інформації, об'єднала вербальний та екстралінгвістичний аспекти комунікації, які є соціокультурними та ситуативно-контекстуальними, в єдине ціле. .[10]

РОЗДІЛ 2.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МЕДІА ДИСКУРС.

2.0 В цьому розділі досліджено американський мас-медійний дискурс, а саме метафоричну репрезентацію концепту конфлікт та сфери актуалізації даного концепту. Знайдено різні метафори репрезентації концепту CONFLICT і їхнє вживання в американський дискурс. Досліджено різні сфери актуалізації концепту CONFLICT у сучасному американському дискурсі.

2.1 Метафорична репрезентація концепту конфлікт у американському дискурсі

Метафора – це пряме порівняння певного предмета чи явища насправді з іншим предметом чи реальністю. Метафорична мова дозволяє знизити гостроту сприйняття проблеми, тому що людина звільняється від обвинувачення. Самуель Хаякава вперше зазначив, що конфлікти легше і простіше описувати метафорично, порівнюючи конфліктні явища з будь-якими іншими явищами, де демонструються подібні види поведінки.

Метафори конфлікту виявляються в тому, що саме говорять люди про конфлікт, які слова вони використовують у переносному значенні, і що це для них справді означає. Зазвичай будь-яке порівняння конфлікту з чимось ще дуже спрощує ситуацію. Ця допомога сприйняття виходить нам боком: ми зводимо велику картину конфлікту всього до кількох невеликих і простих категорій, що заплутує нас ще більше, коли невраховані деталі починають спливати у розмові та суперечці. Але з іншого боку, метафора дозволяє висловити те, що неможливо сформулювати простішими словами з повсякденного життя. Розповідаючи історію як казку, ми виходимо за «рамки» нашого власного сприйняття і віддаємо свою роль герою метафори.

Метафори є потужним інструментом для розуміння та передачі складних ідей і концепцій. У контексті конфлікту метафори можуть допомогти нам краще зрозуміти динаміку ситуації, мотивацію залучених сторін і потенційні результати.[1]

У цій роботі ми розглянемо різноманітні метафори, які можна використовувати для опису конфлікту, починаючи від звичайних фізичних битв і закінчуючи більш витонченою боротьбою з нюансами. Досліджуючи ці метафори, ми можемо отримати уявлення про природу конфлікту та способи його вирішення або управління. Незалежно від того, чи маємо ми справу з простою суперечкою чи повномасштабною війною, правильна метафора може допомогти нам зрозуміти ситуацію та знайти шлях вперед.

Кожна метафора відображає свої можливості та свої обмеження і про них ми з вами далі поговоримо більш детально.

Метафора відображена наступним чином: «**CONFLICT IS A WAR**».

"War and violence is the central metaphor of conflict in the United States and Western Europe," writes Min Xiaomao in her article. They provide a long list of "explosive" and "military" analogies that are frequently employed in American discourse. Examples include the following: "accusations are 'hurled back and forth,'" "arguments are right on target," "people are about to blow up," or "have a short fuse."

Коли люди починають говорити щось подібне, то знайте — вони розглядають конфлікт як війну. У будь-якій війні є дві сторони — переможець і переможений — обов'язкові жертви, якісь великі битви та дрібні тактичні операції, хитрощі та засідки. Саме таку метафоричну репрезентацію конфліктам розглядали ЗМІ в американському дискурсі і не тільки.

Якщо обидві сторони, що беруть участь у конфлікті, розглядають його як війну, то на рівні поведінки вони швидше за все вдадуться до погроз, хитрощів, засідок, обману - адже саме так ведуться війни! Сторони, швидше за все, відмовляться слухати один одного, прагнутимуть уявити себе виключно в найкращому світлі і храбруватись перед небезпекою.

Some examples from the newspaper USA Today:

«As war wages on in Gaza, updated maps and graphics show latest in Hamas, Israel conflict...»

«Ukraine war to last into 2025? **CONFLICT** between Ukraine and Russia. Russia indicates it's ready: Live updates...»

«Ukraine-Russia Conflict: The annexation of Crimea by Russia in 2014 and the ongoing conflict in Eastern Ukraine have been subjects of numerous articles detailing the geopolitical tensions and military clashes...»[13]

Зважаючи на вищі зазначені статті можемо зазначити що, метафора – конфлікт це війна є дуже відомою і часто зустрічається в новинах, газетах, журналах, і мас-медіа активно розвиває дану репрезентацію.

Наступна метафора у нас відображена наступним як: «**CONFLICT IS AN EXPLOSION.**»

What immediately catches your eye? The explosion - after it happens - cannot be canceled, the debris cannot be collected again, the destruction will be terrible, there will definitely (again!) be victims, the consequences cannot be avoided.

Коли конфлікт надзвичайно небезпечний, використовується термін вибуховий. Напружена ситуація, коли важко досягти результату. Цю метафору часто сприймають як небезпеку. У зв'язку із цим люди дивляться на конфлікт таким чином, що вони бачать цей конфлікт як нерозв'язну дуже сумну ситуацію, після якої потрібно розбирати завали і будувати все заново. Вони не вірять у те, що після конфлікту відносини можна зберегти практично на тому самому рівні, а з накопиченням позитивної ваги відносини — і зовсім покращити!

«**Explosions in Conflict Zones:** Explosions resulting from conflict, like those in war zones or areas with ongoing violence, are frequently reported in newspapers.» (USA Today, 2023)

«Imperfect people clashing over imperfect wants and needs provides many sparks for conflict. How you cope with the conflict makes the difference between a firecracker or an explosion. » (Jenn Whitmer. Speaker & Coach)

У зв'язку з тим, що часто вибухи настають внаслідок конфлікту, ця метафора і набула значного росту. Маються на увазі не тільки вибухи що були спровоковані штучними методами (бомба, ...), а і про вибухи в середині людини, через накопичені негативні емоції під час конфлікту.

Далі у нас метафора відображена як: «**DISPUTE IS A TROUBLE.**»

Another way to describe conflict is as a struggle: we are "traveling a rocky road," "on a sinking ship with no lifeboat," or "working with a checkbook that won't balance." All of these idioms allude to difficulty, annoyance, and even despondency. In fact, there's a considerable likelihood that these feelings will arise due to the intricacy and unpredictability of unsolvable conflict. When a problem is framed using this kind of metaphor, it highlights how exhausting it may be and how futile it may ultimately be to try to resolve it. (Min Xiaomao's article).

«In political discussions, we might hear phrases like "conflict as a power struggle," "conflict as a battleground," to describe the competitive and adversarial nature of politics.» (Newsweek, 2021)

«This war against these extremists and radicals who would do us harm is the **great ideological struggle** of our time. » (George Bush March 6, 2008).

Під час дослідження ми побачили що на базі цих прикладів часто зустрічаємо дану метафору, але все ж таки все залежить від контексту та характеру дискусії чи дискурсу.

Потім метафора відображена як: «**CONFLICT IS FIRE.**»

« It helps to remind ourselves that conflict is similar to fire-inevitable with the potential for positive and negative. And that we have important choices! » (John Ford, 2005). This metaphor presents a useful frame for us to view conflict. And a way to gently disturb the dominant perception about conflict as something bad.

The metaphor "conflict like a fire" is often used to describe how conflicts can escalate, spread, and consume resources or relationships. We have some examples of this metaphor in various contexts:

«Family Feuds: The **conflict** in their family was like a smoldering **fire**, always ready to flare up and burn down any chance of reconciliation;" Community Disputes: "The **disagreement** over the new development project was a small flame at first, but it quickly grew into a **forest fire** of controversy, dividing the community. » (Laurie Goering, 2020)

Якщо ми сприймаємо конфлікт як щось погане, коли він спливає, ми біжимо. Або воюємо. Коли ми допускаємо інший погляд на конфлікт як неминучий з потенціалом руйнування та зростання, тоді ми відкриваємо свій вибір. Під час нашого аналізу ми дізнались що ця метафора є дуже поширеною серед людей як у повсякденному житті так і в інших сферах.

Також наступна метафора відображена як: «**CONFLICT IS A MESS.**»

The metaphor "conflict like a mess" is a way of describing how conflicts can become chaotic, disordered, and difficult to clean up or resolve. We have some examples of this metaphor in various contexts:

«Political Scandals: The political **scandal** had created a **mess**, with allegations and accusations flying in every direction, making it hard to determine the truth. » (USA Today, 2021)

«Community Disagreements: The community's **conflict** over the proposed construction project had created a **mess**, as residents were divided, and finding a compromise seemed impossible. »

Senior communication studies major Peyton Smith's drawing showcases the messy and destructive nature that **conflict** brings. «In the drawing, there is a large bomb with explosives illustrated around it. Smith says that the bomb represents a person keeping their emotions bottled up. Once the person has reached their boiling point, Smith says the bomb eventually explodes and destruction is left behind. »

Ця метафора підкреслює, наскільки конфлікти можуть стати складними та заплутаними, подібно до неорганізованого та захаращеного простору. Це підкреслює необхідність ефективних стратегій розв'язання конфліктів і зусиль, спрямованих на прибирання або вирішення безладу, щоб відновити порядок і гармонію.

Вважаємо, що дана метафора описує ситуацію що наразі склалась в деяких країнах і показує до чого може привезти конфлікт.

І остання метафора відображена як: «**CONFLICT IS A GAME.**» (This metaphor is neutral one that do not harm or good.)

The analogy of war as a game is the most common in this category. For this reason, phrases like "going back and forth" and "toss[ing] the ball into his court" are

frequently used. On the other hand, a "game" is linked to friendship and amity and suggests less bitterness than a "struggle". Meanwhile, by recognizing all players as equal competitors in the game, this metaphor alludes to a certain degree of respect for one another. However, because this metaphor is based on the assumption that norms already exist, its use is limited in circumstances that cannot be solved. Only when everyone follows the same set of rules can desired results be achieved. (The article by Min Xiaomao).

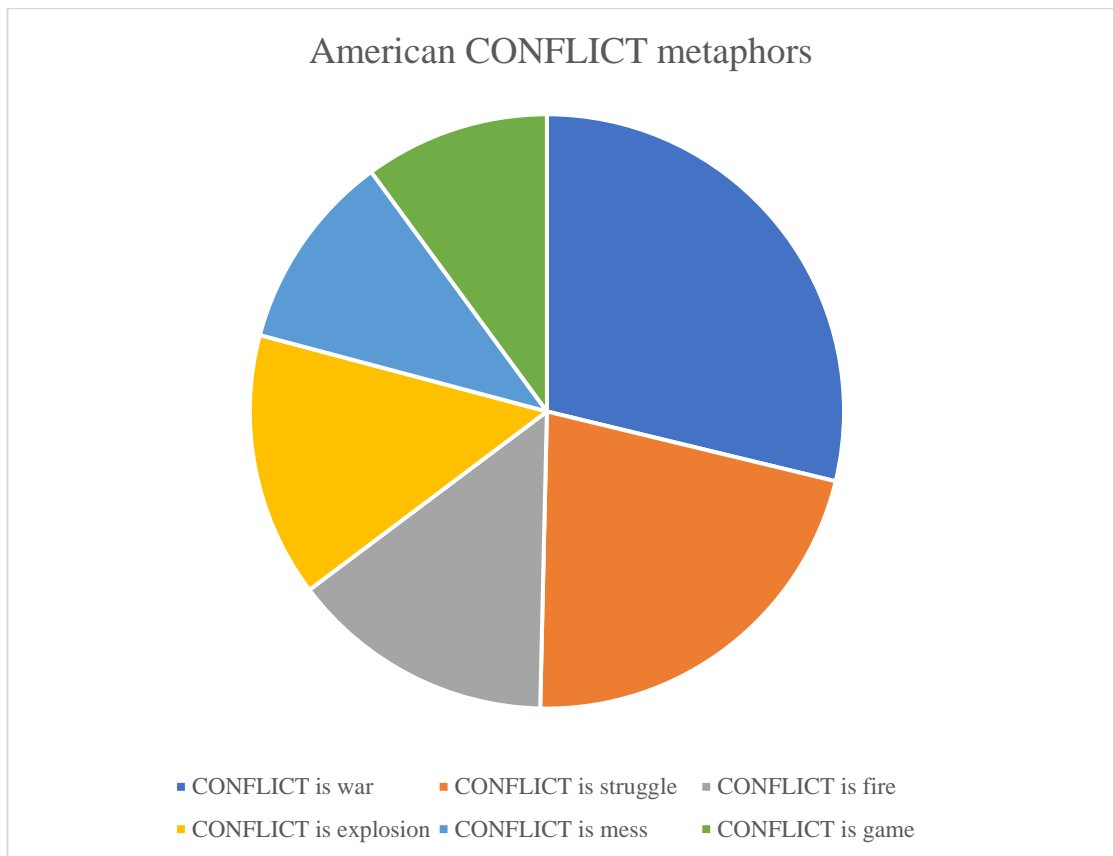
«Personal Relationships: "**Conflict** resolution in relationships can sometimes be seen as a **game** of compromise, where both partners need to make strategic choices for the relationship to succeed."»

Ця метафора підкреслює стратегічний і конкурентний характер конфліктів у різних контекстах. Хоча це може бути корисним для розуміння динаміки конфліктів, важливо пам'ятати, що не всі конфлікти слід розглядати як ігри, особливо коли для вирішення потрібні більш кооперативні та конструктивні підходи.

Ототожнюючи все вище викладене і провівши дослідження, можемо зазначити яка саме американська метафора конфлікту більше зустрічається в різних джерелах і яка менше :

Таблиця 1

Динаміка використання метафоричної репрезентації концепту
CONFLICT в американському дискурсі

Метафори є потужним і творчим інструментом у мові, який часто використовують, щоб зробити описи більш привабливими та передавати абстрактні ідеї більш відчутним способом. Вони зазвичай використовуються в літературі, поезії, промовах, новинах і в повсякденній мові, щоб забезпечити глибше розуміння або додати колориту виразам.

Загалом, будь-яка метафора - категорія образної мови заснована на умовному розширенні значень слів. Великі дослідження останніх десятиліть показали, що метафоричні моделі є не просто мовними, оскільки вони відображають когнітивні моделі. Метафора заснована на проекції однієї концептуальної структури на іншу, що називається відображенням.

2.2 Сфери актуалізації концепту конфлікт у американському дискурсі.

Є дуже мало конфліктів, які знаходять значне висвітлення у світових ЗМІ. Крім того, це часто трапляється після того, як конфлікт посилюється до небезпечно високого рівня насильства, що викликає занепокоєння щодо того, чи є доречною участь іноземних ЗМІ в їх запобіганні.

Дані, зібрані в результаті аналізу, дозволяють зробити висновок, що здебільшого те, що відбувається у світових ЗМІ, узгоджується з раніше визначеними рисами «воєнної журналістики». Міжнародні телевізійні ЗМІ, зокрема, часто зосереджуються на подіях і діях людей, а не з'ясовують ставлення, уявлення та соціально-економічні фактори, які сприяли насильству. Зазвичай після достатньо драматичної та наочної екстремальної події, як-от великого витоку біженців чи масового вбивства, світові ЗМІ звертають увагу. Як наслідок, важко уявити вихід із насильницької сутички, оскільки жорстокі конфлікти, здається, виникли нізвідки без будь-якого раціонального пояснення.

Крім того, зазначається, що міжнародні ЗМІ рідко висвітлюють фази конфлікту після насильства та майже ніколи не висвітлюють ефективні методи вирішення суперечок та сприяння миру. Щоб зацікавити своїх глядачів, засоби масової інформації, зокрема телебачення і, можливо, іноземні ЗМІ, покладаються на великі події.

Дії світових ЗМІ можуть мати різноманітні позитивні наслідки, окрім згаданих вище поганих. Перш за все, вони дають деяким особам можливий шлях, який інакше вони не мали б доступу до широкого висвітлення в ЗМІ. По-друге, навчаючи громадськість і пропагуючи демократичні ідеали, ці ЗМІ також можуть бути корисними. Для національних ЗМІ часто важче досягти політичної та економічної незалежності від режиму. Це означає, що національним ЗМІ буде дуже важко залишитися осторонь конфлікту під час збройної стадії; у цих ситуаціях іноземні ЗМІ можуть слугувати тимчасовою

заміною. Але щоб досягти цього ефективно, вони самі повинні бути побудовані на основі демократичних принципів, що не завжди так.

Прикладом може слугувати використання Росією своєї міжнародної мережі ЗМІ при висвітленні конфліктів в Україні. По-третє, коли йдеться про економічну підтримку, на зовнішню політику західних країн можуть впливати глобальні ЗМІ. На жаль, це також має побічний ефект: спрямування фінансування від довгострокових ініціатив у багатьох «забутих» війнах до тих, які отримують багато уваги з боку світових ЗМІ. Всесвітні мережі новин мають можливість передавати живий контент у будь-яку точку світу. Ступінь домінування світових телевізійних репортажів у міжнародних відносинах отримав назву «ефект CNN». Ця фраза стосується того факту, що уряди діють так, як інакше не діяли б, коли події висвітлюються на телебаченні.

Через значні зміни, викликані розвитком комунікаційних технологій, будь-який аналіз функції ЗМІ під час конфліктів повинен враховувати як нові, так і старі ЗМІ, такі як Інтернет-видання та соціальні мережі, на додаток до газет, телебачення та радіо. Інтернет, місцеві й міжнародні мережі новин надають новим гравцям — переважно неурядовим групам і окремим особам — можливість брати активну участь у вирішенні конфліктів. Інтернет, мобільні пристрої та соціальні медіа-платформи сприяють ролі засобів масової інформації, що особливо важливо для ЛІС у локальному чи глобальному масштабі, де бажані результати, засновані на сприйнятті, і основною тактикою є використання насильства для посилення позитивних і заохочувальних медіа покриття. Тепер доступ до інформації можна отримати з будь-якої точки земної кулі завдяки розвитку Інтернет-технологій і дані, які раніше не публікувалися або могли бути пропущені, тепер постійно доступні онлайн. Основною причиною цього є широке використання мобільних телефонів, які дозволяють людям записувати події, коли вони відбуваються, і публікувати фільми на YouTube і пов'язаних сайтах, а також миттєво завантажувати фотографії на Facebook і Twitter. Так звані «громадянські журналісти» стають

все більш поширеними. Завдяки соціальним мережам і сучасним мобільним телефонам вони можуть висвітлювати події з дому або в будь-якій точці світу.

Засоби масової інформації в Сполучених Штатах складаються з кількох видів ЗМІ: телебачення, радіо, кіно, газети, журнали та веб-сайти. США також мають потужну музичну індустрію. Нью-Йорк, зокрема Манхеттен і, меншою мірою, Лос-Анджелес вважаються епіцентрами ЗМІ США. Багато засобів масової інформації контролюються великими комерційними корпораціями, які отримують доходи від реклами, підписок і продажу матеріалів, захищених авторським правом. Американські медіаконгломерати, як правило, є провідними глобальними гравцями, генеруючи великі доходи, а також велику опозицію в багатьох частинах світу.

Далі демонструємо деякі приклади для того щоб ближче ознайомитись зі статтями американських мас медіа і побачити де концепція конфлікту частіше обговорюється.

One of the most popular newspapers in the USA - USA TODAY publishes:

Сфера актуалізації концепту конфлікт як ХАОС.

First example: «McCarthy was ousted in a flash. Brace for **conflict** and chaos as Republicans try to replace him. Don't hold your breath

Rebel House Republicans ousted Speaker Kevin McCarthy in a flash last week, but the process of replacing him is poised to be messy and maybe long, creating conflict and chaos until it's done.

The GOP caucus is set to gather Tuesday to hear from contenders Jim Jordan of Ohio and Steve Scalise of Louisiana, then vote on Wednesday. But there is no guarantee and few indications so far that either of them can command the 217 votes to win, a margin that means losing no more than four of its members...»
(09.10.2023)

В даній статті ми бачимо, що хаос виступає як результат конфлікту, який стався в політичному дискурсі. Саме значення хаос виступає, як стан безладу, відсутність порядку і організації. Внаслідок конфлікту, який виходить з-під

контролю або не вирішується належним чином, може виникнути хаос, який може спричинити негативні наслідки (в даній статті – в політичній сфері). Однак конфлікт може також призвести до позитивних змін, стимулюючи розвиток, сприяючи обговоренню різних точок зору та досягненню компромісу.

Сфера актуалізації концепту конфлікт в ЗМІ.

Second example: «Gaza, Israel, and the times when posting on social media causes more harm than good. Within days of a new battle, misinformation and propaganda on the Israel-Hamas **conflict**, which has claimed the lives of over 900 Israelis and up to 680 Palestinians, flood social media feeds and don't seem to be slowing down. Only one side's death toll is mentioned in certain posts. Some people don't care about the captured civilians. Some people forget that Israel occupies Gaza. Some fail to explain the reasons behind the fear experienced by Jews worldwide.

Those who live far away from the conflict, such as in the United States, often write these posts because they feel compelled to express their opinions in order to appear engaged. However, stating your support for one "side" over the other and providing factual errors about Israelis and Palestinians could do more harm than good.

Because social media is known for its bite-sized criticism, infographic posts that attempt to cover a topic as complex, difficult, and ongoing as the Israeli-Palestinian **conflict** will inevitably omit important elements. The advice of experts is to look for more background before releasing anything. If you don't know enough about the subject, it's entirely acceptable—in fact, preferred—for you to say nothing...» (10.09.2023)

В цьому прикладі зазначено, що конфлікт мав місце саме через дезінформації ЗМІ і дана тема є дуже актуальною в медіа дискурсі. Дезінформація, поширена ЗМІ, може бути однією з основних причин виникнення конфліктів. Дезінформація означає поширення неправдивої чи призначено спотвореної інформації з метою впливу на громадську думку,

думку чи поведінку людей. Це може створювати непорозуміння, підпалювати конфлікти та сприяти розпаленню протиріч між різними групами або особами. Дезінформація може бути небезпечною і сприяти конфліктам, тому важливо бути обережними та відповідальними в споживанні та поширенні інформації.

Сфера актуалізації концепту конфлікт як ВІЙНА.

Newsweek publishes: «Israel **War** Could Hinder Kyiv Aid in One Scenario: Ukraine's Intel Chief. Ukraine's intelligence chief said a protracted war between Israel and Hamas may affect Western supplies of military aid to Kyiv in its fight against Russia.

U.S. Secretary of State Antony Blinken arrived in Israel on Thursday and pledged Washington's support for the country following the weekend attacks by Hamas militants in southern Israel.

Blinken promised Israel more ammunition to re-stock its air defenses and said there was bipartisan support in Congress for more military assistance. On Wednesday, President Joe Biden pledged U.S. support for Israel.

However, there are concerns that U.S. and Western military support for Ukraine is starting to wane because of domestic political concerns and budgetary constraints. In an interview with the media outlet Ukrainian Pravda, the head of Ukraine's Main Directorate of Intelligence, Kyrylo Budanov, said that if the conflict in Israel is over within a few weeks, "there is nothing to worry about" regarding the military aid the West is giving Ukraine...» (12.10.2023)

В зазначеному прикладі бачимо, що конфлікт виступає як війна, яка сталася між зазначеними вище країнами. Конфлікт, який призводить до війни між країнами, є однією з найсерйозніших і руйнівних форм конфлікту. Війна є збройним конфліктом між державами або між великими військовими коаліціями, і вона часто супроводжується значними руйнуваннями, втратами людей та матеріальними збитками. Вважається, що війна - це найбільш екстремальна форма конфлікту, і її наслідки можуть бути надзвичайно руйнівними і смертоносними.

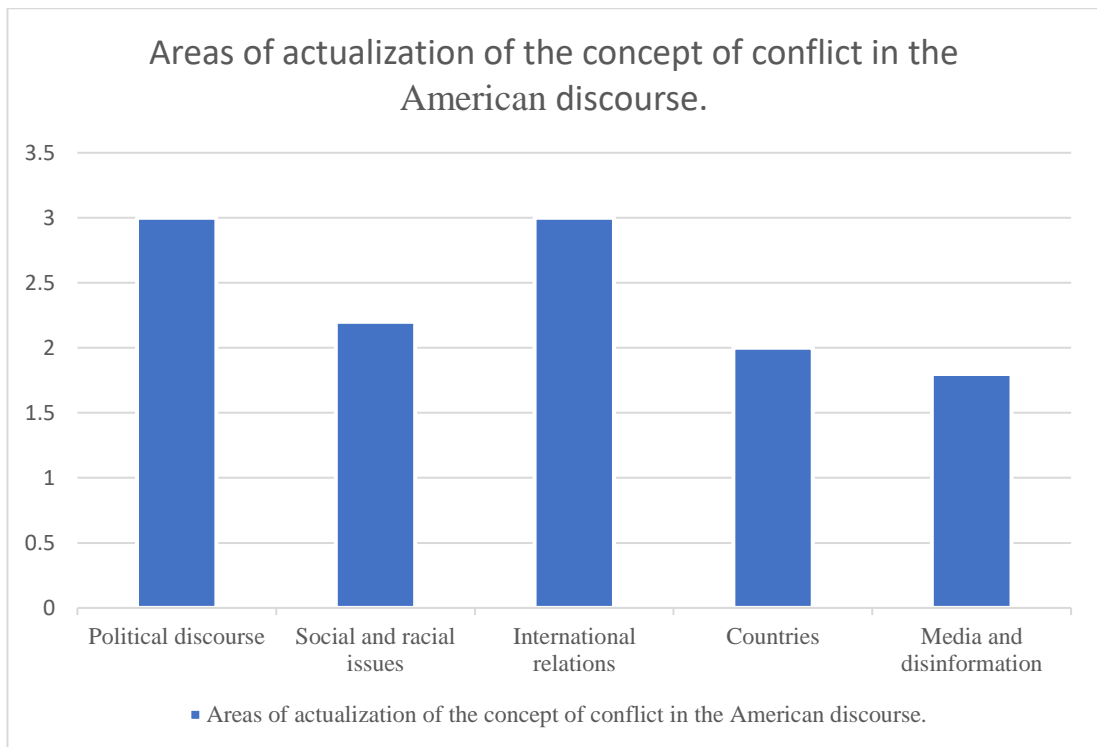
U.S. News & World Report publishes: «Germany Urges Western Balkan Leaders to Resolve **Conflicts**. German Chancellor Olaf Scholz has told leaders of six Balkan countries that aspire to join the European Union that “it is high time to overcome regional conflicts” and stand together as Russia wages war in Ukraine. “Russia's brutal war of aggression against Ukraine forces us to stand together to preserve Europe's freedom and security,” Scholz said. “It is high time to overcome regional conflicts that have continued for far too long — conflicts that divide you and hold your countries back on your European path.”...» (03.11.2022)

В цій статті, так само зазначено що конфлікт виступає як війна, оскільки проаналізувавши різні джерела можемо стверджувати, що дуже часто слово конфлікт ототожнюється зі словом війною, але війна є більш екстремальним виразом конфлікту, але не всі конфлікти призводять до війни. Терміни "конфлікт" і "війна" використовуються залежно від масштабу, характеру та наслідків певної ситуації.

Отже, із зазначених вище статей можемо виділити такі висновки, що по-перше, найпоширеніші теми в медіа США, де сфери актуалізації концепту конфлікт часто обговорюється та аналізується на сьогоднішній день є: політичний дискурс (political discourse), соціальні та расові питання (social and racial issues), міжнародні зв'язки (international relations), країни світу (Countries), ЗМІ та дезінформація (media and disinformation).

Таблиця 2

Динаміка актуалізації концепту конфлікт у американському дискурсі

Саме ці теми мають найбільшого охоплення в США. По-друге, під час нашого аналізу ми визначили що американські ЗМІ на сьогоднішній день, дуже часто в своїх новинах зазначають про міжнародні конфлікти, а саме як ми зазначили і вище про конфлікт між іноземними країнами.

РОЗДІЛ 3. БРИТАНСЬКИЙ МЕДІА ДИСКУРС.

3.0 В цьому розділі досліджено британський мас-медійний дискурс, а саме метафоричну репрезентацію концепту конфлікт та сфери актуалізації даного концепту. Знайдено різні метафори репрезентації концепту CONFLICT і їхнє поширення в британський дискурс. Досліджено різні сфери актуалізації концепту CONFLICT у сучасному британському дискурсі.

3.1 Метафорична репрезентація концепту конфлікт у британському дискурсі.

У британському дискурсі, як і в будь-якій іншій формі спілкування, метафори часто використовуються для представлення поняття конфлікту в різних контекстах. Ці метафори можуть допомогти передати природу, вплив і динаміку конфлікту. Як і в американському дискурсі ми представили кілька поширених метафор так само назвемо, і які метафори використовуються в британському дискурсі для представлення конфлікту.

Перша метафора відображена наступним чином: «**CONFLICT IS A BATTLE.**»

The metaphor of "conflict as a battle" is widely used to depict disagreements or struggles. Phrases like "political battleground," "war of words," or "fighting for one's rights" are common in British discourse. British media often uses the metaphor when discussing political conflicts. Headlines might read, "The **Battle** Over Brexit Continues," or "Leaders Gear Up for a New Political **Battle**."

«In sports journalism, this metaphor is often used to describe fiercely contested matches, such as "**The Battle** on the Pitch" or "Titans Clash in an Epic **Battle**."» (Daily News, 11.10.2023)

Фраза «конфлікт — це битва» — це метафоричний вислів, який часто використовують для ілюстрації інтенсивної, конкурентної та змагальної природи конфліктів. Хоча цю метафору не слід сприймати буквально, вона передає, що конфлікти мають певні характеристики, як і битви. У британських ЗМІ та дискурсі метафора «конфлікт як битва» часто використовується для опису та аналізу різних типів суперечок і боротьби. Ця метафора відображає змагальну природу конфліктів і зазвичай використовується в новинах, статтях, публікаціях і політичних коментарях, тому ми дуже часто зустрічаємо цю метафору в британських медіа.

Наступна метафора відображена як: «**CONFLICT IS A STORM.**»

The metaphor of "conflict as a storm" suggests the turbulence and unpredictability of conflicts. For example, people might refer to "stormy relationships" or "weathering the storm of conflict."

«Like a **storm, conflicts** can be intense and emotionally charged, often involving strong feelings and opposing viewpoints.» (Jakub Kovář)

This metaphor is often used to help people understand the chaotic and emotional nature of conflicts, as well as to emphasize the need for effective conflict resolution and management to weather the storm and restore calm.

Метафора «конфлікт — це буря» використовується для передачі бурхливого, непередбачуваного та потенційно руйнівного характеру конфліктів. Подібно до того, як шторм може принести хаос, розлад і потрясіння, конфлікти можуть призвести до безладу, напруги та емоційної турбулентності.

Далі метафора відображена як: «**CONFLICT IS A CHESS GAME.**»

The metaphor "conflict is a chess game" is used to emphasize the strategic, calculated, and thoughtful aspects of conflicts. Just like a chess game, conflicts often involve planning, moves, and counter-moves. In both conflict and chess, strategy

plays a vital role. Individuals or parties involved in conflicts often need to think several moves ahead, anticipating the actions of their opponents.

«For example, we can see **a chess game** in political campaigns, because “election campaigns are not just about speeches and rallies; they are a chess game of winning over voters and securing the right electoral positions”.» (Jakub Kovář)

In business negotiations we can also see a chess game. «In the world of mergers and acquisitions, every deal is like **a chess game**. Companies carefully strategize their moves, seeking to gain an advantage over their rivals. » (Jakub Kovář)

Ця метафора корисна для підкреслення необхідності ретельного планування та стратегічного мислення під час конфліктів, особливо в ситуаціях, коли різні сторони змагаються за перевагу або прагнуть досягти своїх цілей. Це підкреслює, що конфлікти пов'язані не лише зіткненнями, а й з тактиками та стратегіями, які використовуються для їх ефективного вирішення.

Схоже як і в американських метафорах, у нас і в британських є відображена як: «**CONFLICT IS A FIRE OR EXPLOSION.**»

Conflicts can escalate quickly and become uncontrollable, akin to a fire or explosion that spreads and intensifies.

We can find such examples:

- «what began as a single controversial post ignited a wildfire of heated arguments, with social media users taking sides and emotions flaring up.»
(online disputes)
- «the unresolved conflicts between management and employees became a fire that eventually led to a strike, disrupting company operations.»
(workplace conflicts).

Метафора «конфлікт — це пожежа чи вибух» використовується для ілюстрації швидкої ескалації, інтенсивності та потенційної руйнівності конфліктів. Подібно до того, як пожежа чи вибух можуть початися з малого та

швидко поширитися, конфлікти можуть початися з незначних розбіжностей і швидко перерости у значні суперечки, що на сьогоднішній день є дуже популярним серед ЗМІ.

Наступна цікава метафора відображена як: «**CONFLICT IS A KNOT OR TANGLE.**»

«This metaphor is used to emphasize the complexity and entanglement of conflicts. It suggests that conflicts involve multiple interwoven issues or disputes that need to be carefully unraveled or addressed. » (Saint Martin d'Hères, 2007)

Such examples are presented most of all in business conflicts, international diplomacy and others.

International Diplomacy: «Negotiating peace in the region is akin to untangling a knot of historical tensions and conflicting interests, requiring careful diplomacy and compromise. »

Business Conflicts: «The business partnership's **conflicts** had become a complicated knot of financial disputes and differences in vision, necessitating negotiation to find a solution. »

Ці приклади демонструють, як метафора використовується, щоб передати ідею про те, що конфлікти часто включають складні та взаємопов'язані питання, які потрібно ретельно дослідити, зрозуміти та вирішити, подібно до розплутування вузла чи клубка, щоб не ставав більшим.

І остання метафора відображена наступним чином: «**CONFLICT IS A SINKING SHIP.**»

It is used to convey the idea that conflicts can lead to failure, deterioration, or a negative outcome. It implies that if conflicts are not addressed or resolved, they can have severe consequences, much like a sinking ship is in danger of sinking completely.

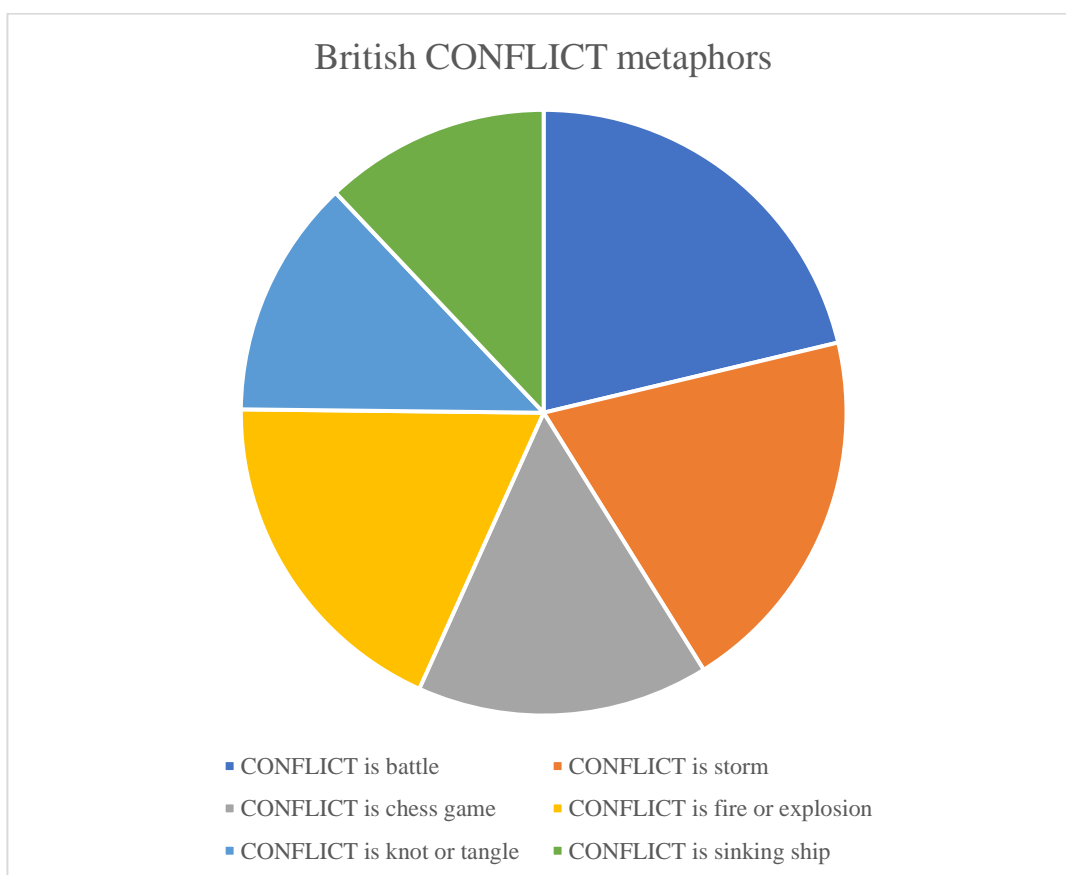
«There are such examples while political crisis: the political party's internal **conflicts** had turned it into a **sinking ship**, with members leaving in droves due to infighting and poor leadership.» (Amanda Ripley, 2020)

Ці приклади ілюструють, як ця метафора використовується для передачі ідеї про те, що конфлікти, якщо їх не вирішити, можуть призвести до погіршення ситуації з негативними наслідками, подібно до корабля, який тоне, і вимагає негайної уваги, щоб запобігти подальшій шкоді.

Під час нашого дослідження ми виявили, яка саме британська метафора конфлікту більше зустрічається в різних джерелах і яка менше:

Таблиця 3

Динаміка використання метафоричної репрезентації концепту
CONFLICT в британському дискурсі

Вибір метафори залежить від контексту та конкретних нюансів обговорюваного конфлікту. Кожна метафора висвітлює різні аспекти конфліктів і служить для того, щоб зробити абстрактне поняття конфлікту більш відчутним і зрозумілим. Тому поширеність цих метафор може змінюватися залежно від конкретного контексту та вподобань ораторів і письменників. Для того щоб знайти статті, що містять метафори британських конфліктів, ми можемо пошукати на різних веб-сайтах новин, журналах, академічних база даних та онлайн-публікаціях.

3.2 Сфери актуалізації концепту конфлікт у британському дискурсі.

Поняття конфлікту активно обговорюється та аналізується в різних сферах британського дискурсу. Деякі визначними напрямками його актуалізації є:

1. Політична сфера актуалізації:

- урядові та політичні конфлікти: політичний дискурс у Великобританії часто зосереджується на конфліктах між політичними партіями, членами парламенту та урядовцями. Це включає дебати щодо політики, бюджетів і прийняття політичних рішень. Такі метафори, як «конфлікт як битва» та «конфлікт як гра в шахи» часто використовуються для опису конкурентних і стратегічних аспектів політики;
- регіональні конфлікти: Сполучене Королівство складається з різних націй, включаючи Англію, Шотландію, Уельс і Північну Ірландію, кожна зі своєю політичною динамікою та конфліктами. Передача

повноважень і питання незалежності є постійними темами в цьому контексті.

2. Сфера актуалізації ЗМІ та публічний дискурс:

- Соціальні та культурні конфлікти: британські медіа та публічний дискурс часто звертаються до соціальних та культурних конфліктів, таких як дебати навколо різноманітності, мультикультуралізму та соціальної включеності. Ці дискусії охоплюють питання, пов'язані з расою, релігією, статтю та ідентичністю.
- Конфлікти навколишнього середовища: питання, пов'язані з навколишнім середовищем і кліматом, набули особливого значення в останні роки, що призвело до дискусій про конфлікти, пов'язані з стійкістю, викидами вуглецю та управлінням природними ресурсами.
- ЗМІ та свобода преси: часто обговорюються конфлікти, пов'язані з етикою ЗМІ, свободою преси та роллю ЗМІ в суспільстві. Резонансні справи за участю журналістів, питання конфіденційності та редакційні рішення викликавши дебати.
- Технології та конфіденційність. Цифрова ера породила нові конфлікти щодо конфіденційності в Інтернеті, безпеки даних і ролі технологічних компаній. Обговорення часто включають занепокоєння щодо стеження, витоку даних і дезінформації в Інтернеті.

3. Структурна нерівність та війна як сфери актуалізації концепту конфлікт.

- Теорія конфлікту припускає, що людські стосунки, взаємодії та соціальні структури відчують нерівність у владі та доступності ресурсів. Ці нерівності, з якими стикаються окремі особи та групи, можуть включати нерівності, пов'язані з їхніми професіями, загальними правами та можливостями.
- Теорії конфлікту розглядають війну як засіб, що об'єднує або очищає суспільство. У міру зростання та накопичення конкуренції між різними групами може виникнути конфлікт і призвести до війни між

націями та урядами. Під час війни суспільство може певним чином об'єднатися, конфлікт може залишатися в кількох суспільствах або це може призвести до знищення суспільства. Цей великий конфлікт може спричинити формування нових соціальних ієрархій і груп.

Тут ми написали тільки декілька прикладів сфер, де поняття конфлікту активно обговорюється в британському дискурсі. Природа конфліктів може відрізнятися в цих сферах, але вони часто стосуються питань влади, інтересів, ідеології та ідентичності, що сприяє динамічному та різноманітному дискурсу у Великобританії.

Вище ми ще згадали про ЗМІ та наявні конфлікти через їхню дезінформацію, але яку саме роль вони відіграють і в чому їхня особливість в британському дискурсі і не тільки?

Засоби масової інформації охоплюють «традиційні» мовні ЗМІ, на зразок телебачення, радіо, кіно, компакт-дисків або DVD-дисків; друковані ЗМІ та інші інформаційні ресурси, зокрема Інтернет разом з іншими віртуальними послугами на зразок World Wide Web. Засоби масової інформації є важливими і набули надзвичайної значущості в нашому суспільстві, тепер навіть важко уявити собі життя без телебачення, електронної пошти, сайтів обміну відеоінформацією, інтернет-порталів новин або блогів. Їх традиційна роль своєрідного вікна у світ постійно зростає. Засоби масової інформації набули нових функцій, вони виступають як форум, що сприяє соціальній взаємодії та спілкуванню; завдяки ЗМІ можна купувати або продавати будь-які товари, ЗМІ дозволяють отримати доступ до будь-якої інформації, вони дозволяють розмістити власний медіа-контент.

Для того щоб ознайомитись ближче зі сферами актуалізації концепту конфлікт у британському дискурсі, розглянемо приклади декількох статей мас медіа:

Сфера актуалізації концепту конфлікт як ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС.

Example 1. «Nagorno-Karabakh **conflict**: Hundreds storm Armenian parliament as protesters denounce ceasefire.

There have been concerns that the **conflict** could draw in Russia, which has a collective security agreement with Armenia. The Kremlin ...» (The Times, 10.11.2020)

В даній статті конфлікт, виступає як розбіжності в політичному дискурсі, що є дуже актуальним на сьогоднішній день. Розбіжності в політичних поглядах, ідеологіях, стратегіях та прийомах управління можуть призводити до конфліктів між політичними силами, партіями, урядами, опозицією та громадськістю. Конфлікти в політичному дискурсі можуть проявлятися у вигляді гострих дебатів, протестів, мітингів, лобіювання, а також у виборчих кампаніях. Політичні конфлікти можуть виникати через різних питань, як економічна політика, зовнішні справи, релігійні питання та інші.

Сфера актуалізації концепту конфлікт як ШТОРМ.

Example 2. «Syrian **conflict**: Surgeon says life in Aleppo 'like a **storm**'

A surgeon has told the BBC's World Have Your Say about the destruction of many hospitals in Aleppo, and described life in the besieged city as "like a storm..."(BBC, 22.11.2016)

В цій статті шторм виступає як результат конфлікту, що мав місце після розгрому. У цьому випадку, "шторм" може вказувати на великі турбулентності, хаос і негативні наслідки, які виникають після великого конфлікту або поразки. Це може означати соціальні рухи, політичну нестабільність, економічні труднощі, загострення конфліктів тощо, які настають після розгрому або невдачі. Така метафора конфлікту вказує на те, що після конфлікту або розгрому може виникнути період неспокою, невпевненості та негативних подій.

Сфера актуалізації концепту конфлікт як ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС.

Example 3. «Bolivia crisis: **Conflict** fills political vacuum after Morales.

"Yes, to democracy, no to dictatorship," chanted Evo Morales' opponents as they stood for another day at the barricades blocking the roads of the country's capital.

Mr. Morales may no longer be in power but people here still want to preserve Bolivia's democracy. They want an interim leader - and that's expected on Tuesday - as well as fresh elections. But most of all, people here seem tired. They want change...» (BBC, 12.11.2019)

В даній статті конфлікт, виступає як розбіжності в політичному дискурсі, і як ми зазначили вище це є дуже актуальним у наші дні, оскільки сама політика користується великим попитом в усіх країнах. Конфлікт у політичному дискусії може виникати через розбіжності в поглядах, цінностях, ідеологіях та підходах, які висловлюються різними політичними силами, партіями чи індивідуумами. Як ми зазначили і вище, політичні дискусії можуть стосуватися таких питань, як економічна політика, соціальна справедливість, міжнародні відносини, середовище, права людини, політичні реформи, релігія тощо.

Сфера актуалізації концепту конфлікт як КУЛЬТУРА.

Example 4. «Amidst the **conflict**, Bath and Bristol will host a Ukrainian orchestra.

This week marks the National Symphony Orchestra of Ukraine's (NSOU) first visit to the UK in almost 20 years.

They'll make their stage debut at Bath's Forum, hosted by Bristol Beacon.

The tour offers a chance to present Ukrainian music and culture in the middle of the current war with Russia.

Through ticket sales at each of the 17 locations around the UK, they want to raise \$24,000 in order to help the NSOU.

For its largest single-country tour, the NSOU has decided to "fight the war on the cultural front" in the United Kingdom.

The Bath Forum will host the tour's premiere on Tuesday.

During its journey to meet with top legislators, the NSOU has been invited to the House of Commons to show support for Ukraine during the conflict from the UK.

Additionally, the UK Home Office has consented to waive the 90 symphony members' visa expenses.» (BBC, 17.10.2023)

У цьому прикладі демонструється музичний захід, який буде через наявний конфлікт між Україною та Росією. Даний музичний захід, відбувається в умовах наявного конфлікту, і спрямований на вираження миру, згуртування або спроби пом'якшити напругу. Такі заходи можуть бути названі "концертами за мир" або "концертами єдності". Їх метою є показати, що музика може об'єднувати людей незалежно від їхніх поглядів чи сторін у конфлікті, і вони можуть спільно насолоджуватися музичними виступами та допомагати збройним силам. Музика є потужним інструментом для виразу почуттів, спільності та врегулювання конфліктів.

Малюнок 2

Сфера актуалізації концепту конфлікт як НЕРІВНІСТЬ.

Example 5. «Working part-time at uni risks worsening inequalities, warns think tank.(By Dan Whitworth)

"Sometimes I close the bar at 01:00 and then I'm at the library at 09:00, so it's pretty heavy," said student Kerys Bettles. "But I needed to work 15 hours a week just to cover my rent."

The 21-year-old is one of thousands of students trying to make ends meet by working part-time while at university

Nearly half of UK universities now promote job opportunities on their websites, new research has found.

But some are warning that working in term time risks worsening inequalities and leading to **conflict**.

"I guess university is considered to be that big leveler but it's just not if some people have to do so many hours," Ms. Bettles told the BBC.

The fourth-year geography student at St Andrews University, in Scotland, said part-time work "exacerbates some of the inequalities people come into university with. » (BBC, 29.09.2023)

У цій статті описано через, що саме може виникнути конфлікт і з чим він пов'язаний, а саме через соціальну нерівність яка на сьогоднішній день часто обговорюється. Конфлікт, пов'язаний з соціальною нерівністю, виникає через нерівномірний розподіл ресурсів, можливостей і влади в суспільстві. Соціальна нерівність означає, що деякі групи людей мають більше можливостей та ресурсів, тоді як інші стикаються з обмеженнями, бідністю та виключністю. Ця нерівність може бути економічною, політичною, соціокультурною, тощо.

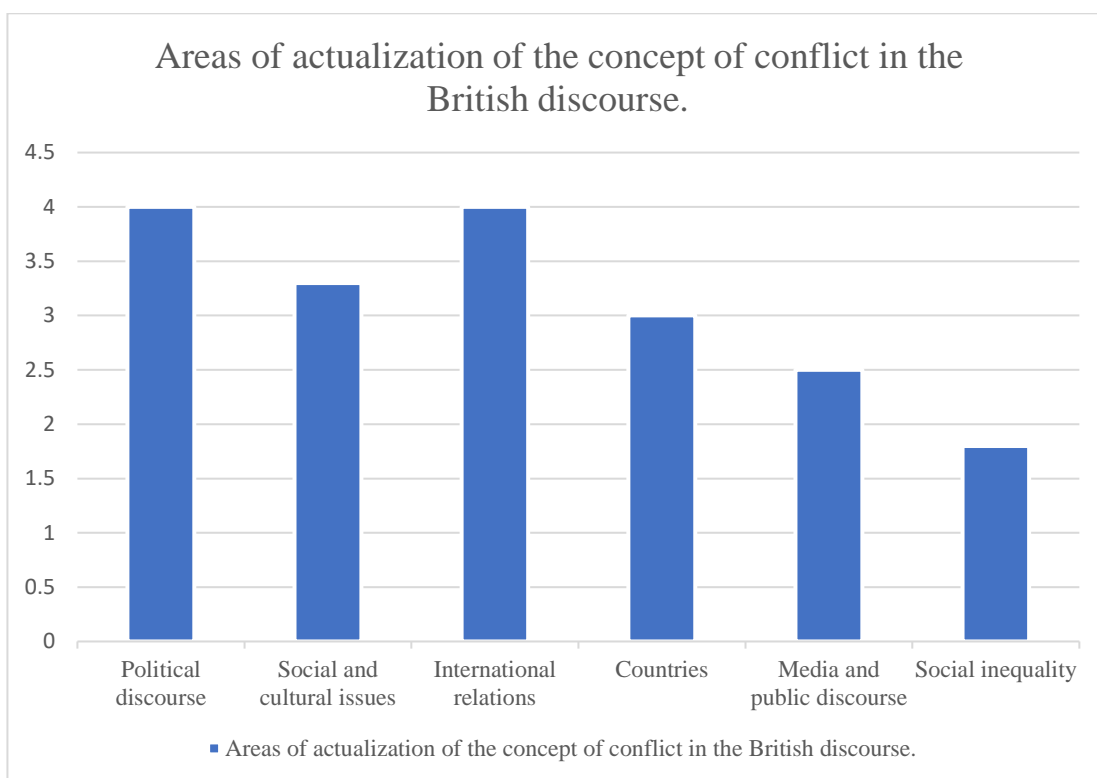
Розглянувши приклади цих статей можемо стверджувати, що CONFLICT відіграє значну роль в повсякденному житті кожної людини і в усіх сферах. Поняття конфлікту є невід'ємною частиною британського дискурсу, що відображає різноманітний і динамічний характер суспільства та політики країни. Ці дискусії часто точаться навколо розбіжностей у поглядах,

цінностях, інтересах та ідеологіях, і вони сприяють постійному розвитку британського суспільства та управління.

Отже, із зазначених вище статей можемо виділити такі висновки, що поперше, найпоширеніші теми в британських медіа, де сфери актуалізації концепту конфлікт часто обговорюється та аналізується на сьогоднішній день є: політичний дискурс (political discourse), соціальні та культурні питання (social and cultural issues), міжнародні зв'язки (international relations), країни світу (Countries), ЗМІ та публічний дискурс (media and public discourse), соціальна нерівність (social inequality).

Таблиця 4

Динаміка актуалізації концепту конфлікт у британському дискурсі

Саме ці теми мають найбільшого охоплення в мас – медіа Британії. По-друге, під час нашого дослідження ми виявили, що британські ЗМІ так само як і американські, дуже часто в своїх новинах зазначають про міжнародні

конфлікти, а саме як ми зазначили і вище про конфлікти між іноземними державами.

ВИСНОВКИ

Дослідження та аналіз наукових праць дозволяє дійти до висновку, що концепт CONFLICT хоча і має негативно-оцінну складову, він є важливим елементом картини світу всього суспільства. Багатовимірність, цілісність, універсальність, стабільність, етнокультурна маркованість, вербалізація цього концепту є його ключовими атрибутами. На основі цих характеристик концепт КОНФЛІКТУ постає як ментально сформована національна сутність, план мовного вираження – це сукупність мовних одиниць, які переважно описують феномен конфлікту, а план змісту – сукупність інформації про конфліктне явище.

Чіткі уявлення про природу та причини конфліктів, стратегії їх запобігання та врегулювання, а також точна інформація, яку надають засоби масової інформації, мають вирішальне значення для розуміння стану нашого суспільства, яке страждає від токсичного контенту, інформаційної нерівності, і соціальна нестабільність.

На основі узагальнюючого аналізу, у розумінні медіа дискурсу значну роль відіграє медіа текст. Медіа текст є видовим поняттям по відношенню до медіадискурсу, оскільки саме концепція медіа тексту дозволяє впорядкувати рух медіа потоку в сучасному суспільстві. Медіа текст, як дискретна одиниця медіа дискурсу, є різновидом тексту, розрахованого на масову аудиторію, що характеризується поєднанням вербальних і медійних одиниць, а також має прагматичну спрямованість. Звідси, медіатекст функціонує в мовленні у вигляді медіа дискурсу, який характеризується категоріями актуального членування, пресупозиції, суб'єктивної модальності тощо. У медіа дискурсному стані медіа текст виявляє природу діалогічності через сукупність мовних складових, що співвідносяться з когнітивними процесами у свідомості мовців.

Встановлено, що концепт CONFLICT у сучасному англomовному мас-медіа дискурсі, має різноманітні метафори, які можна використовувати для

опису конфлікту, починаючи від звичайних битв і закінчуючи більш витонченою боротьбою з нюансами. Ми зрозуміли, що вибір метафори залежить від контексту та конкретних нюансів обговорюваного конфлікту. Кожна метафора висвітлює різні аспекти конфліктів і служить для того, щоб зробити абстрактне поняття конфлікту більш відчутним і зрозумілим. Тому поширеність цих метафор може змінюватися залежно від конкретного контексту та вподобань ораторів і письменників.

Було з'ясовано, що концепт CONFLICT є широко використаним у мас-медіа дискурсі, в таких країнах як США та Великобританія, у всіх сферах життя, а особливо в політичному дискурсі, міжнародних зв'язках, соціальні питання, питання нерівності та міжнародні конфлікти. І хоча засоби масової інформації пропонують численні переваги та різні повідомлення, людям важливо бути критичними споживачами та враховувати довіру та упередженість медіа джерел. Засоби масової інформації можуть впливати на громадську думку та поведінку, тому медіа грамотність має вирішальне значення для прийняття обґрунтованих рішень і формування всебічної точки зору. Це допоможе у подальших дослідженнях визначити достовірність інформації, сформуванню грамотну думку та поведінку, щоб не призвести до конфлікту та дезінформації суспільства.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми вивчення концепту CONFLICT у сучасному англomовному мас-медіа дискурсі, тому перспективи подальших досліджень, на наш погляд, передбачають більш поглибленого аналізу статей та матеріалів, за для розширення медіа джерел про конфлікт.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранов О.М. // Лакофф Дж., Джонсон М. Метафори, якими живемо: пров. з англ. // За ред. і з передисл. О.М. Баранів. - 2-ге вид. - М.: ЛКІ, 2008. - 256 с.
2. Добросклонська Т. Г. Медіадискурс як об'єкт лінгвістики та міжкультурної комунікації Вестн. Моск. Ун-ту. 10. Журналістика. 2006. № 2.
3. Добросклонська Т.Г. Медіалінгвістика: системний підхід до вивчення мови ЗМІ: сучасна англійська медіа-мови: навч. Посіб. / Т.Г. Добросклонська. -М.: Флінта: Наука, 2008. -264 с.
4. Добросклонська Т.Г. Медіатекст: теорія та методи вивчення // Вестн. Моск. Ун-ту. Сер. 10. Журналістика. -2005. -№2. -С. 28-34.
5. Добросклонська Т.Г. Питання вивчення медіатекстів (досвід дослідження сучасної англійської медіа-мови) / Т.Г. Добросклонська. – [вид. 2-е.] -М.: УРСС, 2005. -288 с.
6. Жовтухіна М.Р. Про зміст дискурсу мас-медіа / М. Р. Желтухіна // Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка. - Луганськ, 2007. -№ 11 (128), Ч. 1. -С. 27-40.
7. Кудрявцева Л.О., Дядечко Л.П., Дорофєєва О.М., Філатенко І.О., Черненко Г.А. Сучасні аспекти дослідження мас-медійного дискурсу: експресія –вплив –маніпуляція // Мовознавство. –2005. –№1. –С.58-66.
8. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
9. Політичний конфлікт [Архівовано 2 березня 2017 у Wayback Machine.] // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. Кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. Ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2002. — Т. 4 : Н — П. — 720 с. — ISBN 966-7492-04-4.

10. Солганік Г.К. До визначення поняття «текст» та «медіатекст» // Вісн. Моск. Ун-ту. Сер. 10. Журналістика. -2005. -№2. -С. 7-16.
11. ФІЛОСОФІЯ КОНФЛІКТУ В УМОВАХ СУСПІЛЬСТВА ДИСТРИБУТИВНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ, 01.10.2021
<https://doi.org/10.36074/grail-of-science.24.09.2021.49> (08.01.2023)
12. Шевченко Л.Л. Методика концептуальних досліджень. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови. 2012. С. 52-56.
13. “As war wages on in Gaza, updated maps and graphics show latest in Hamas, Israel conflict” USA Today, 13.10.2023
<https://www.usatoday.com/story/graphics/2023/10/13/israel-hamas-war-explained-maps-graphics/71158132007/> (13.10.2023)
14. “Ukraine war to last into 2025? CONFLICT between Ukraine and Russia. Russia indicates it’s ready: Live updates” USA Today, 02.10.2023.
<https://www.usatoday.com/story/news/world/ukraine/2023/10/02/ukraine-russia-war-live-updates/71029781007/> (13.10.2023)
15. “Explosions in Conflict Zones: Explosions resulting from conflict” USA Today, 19.10.2023
<https://www.usatoday.com/story/news/world/2023/10/19/israel-war-hamas-gaza-live-updates/71237079007/> (19.10.2023)
16. “Wildfire-hit countries in need of new strategies to tame burning threat.” Laurie Goering, 17.01.2020
<https://www.reuters.com/article/us-climate-change-wildfire-trfn/wildfire-hit-countries-in-need-of-new-strategies-to-tame-burning-threat-idUSKBN1ZF2VS> (19.10.2023)
17. “The political scandal had created a mess, with allegations and accusations flying in every direction, making it hard to determine the truth.” USA Today, 2021

- <https://www.usatoday.com/story/news/politics/2023/05/06/this-week-in-politics-major-trials-wrap-up-clock-ticks-on-debt-limit/70189036007/>
(10.05.2023)
18. Fire As A Metaphor For Conflict. John Ford, 07.02.2005
<https://mediate.com/fire-as-a-metaphor-for-conflict/> (17.05.2023)
19. Min, Xiaomao. “Metaphors.” Beyond Intractability. Eds. Guy Burgess and Heidi Burgess. Conflict Information Consortium, University of Colorado, Boulder.
20. <https://www.kent.edu/comm/news/students-share-metaphors-conflict-communication> (17.05.2023)
21. “McCarthy was ousted in a flash. Brace for conflict and chaos as Republicans try to replace him”. USA Today, 09.10.2023
<https://www.usatoday.com/story/news/politics/2023/10/09/kevin-mccarthy-gop-new-speaker-chaos/71110392007/> (19.10.2023)
22. “Israel, Gaza and when your social media posts hurt more than help” USA Today, 10.09.2023
<https://www.usatoday.com/story/life/health-wellness/2023/10/10/israel-hamas-gaza-social-media-context-missing/71119356007/> (19.10.2023)
23. “Israel War Could Hinder Kyiv Aid in One Scenario: Ukraine’s Intel Chief” Newsweek, 12.10.2023
<https://www.newsweek.com/budanov-israel-ukraine-russia-kyiv-aid-1834208> 19.10.2023
24. “Germany Urges Western Balkan Leaders to Resolve Conflicts” US News & World Reports, 02.11.2022
<https://www.usnews.com/news/business/articles/2022-11-03/germany-urges-western-balkan-leaders-to-resolve-conflicts> (20.10.2023)
25. Jakub Kovář. The Role of Language in Understanding Conflict. Pp. 27.
26. “Success of ex-Mets in the playoffs leads to questions David Stearns must...” Daily News, 11.10.2023

<https://www.nydailynews.com/2023/10/11/ex-mets-mlb-playoffs-darnaud-wheeler-verlander-scherzer/>

27. “Nagorno-Karabakh conflict: Hundreds storm Armenian parliament as protesters denounce ceasefire” The Times, 10.11.2020
<https://www.thetimes.co.uk/article/azerbaijan-says-sorry-for-shooting-down-russians-9zlgzfhk> (20.10.2023)
28. “Syrian conflict: Surgeon says life in Aleppo ‘like a storm’” BBC, 22.11.2016
<https://www.bbc.com/news/av/world-middle-east-38069849> (20.10.2023)
29. “Bolivia crisis: Conflict fills political vacuum after Morales” BBC, 12.11.2019
<https://www.bbc.com/news/world-latin-america-50384735> (22.10.2023)
30. “Bristol and Bath to host Ukrainian orchestra amidst conflict” BBC, 17.10.2023
<https://www.bbc.com/news/uk-england-somerset-67105824> (22.10.2023)
31. “Working part-time at uni risks worsening inequalities, warns think tank” BBC, 29.09.2023
<https://www.bbc.com/news/business-66922452> (22.10.2023)
32. “Example of Conflict Theory And How It Affects Society” 01.10.2022
<https://ca.indeed.com/career-advice/career-development/example-of-conflict-theory#:~:text=Conflict%20theory%20assumes%20that%20human,%2C%20common%20rights%2C%20and%20opportunities.> (22.10.2023)

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Малюнок 1

<https://www.kent.edu/comm/news/students-share-metaphors-conflict-communication>

2. Малюнок 2

<https://www.bbc.com/news/world>

